

Upravnstvo: Ljubljana, Knafljeva 6
Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Informativni oddelki: Ljubljana, Seien-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čk. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30 din.
Za tuzemstvo 50 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 1, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 66.

Rokopisi se ne vračajo.

Macuoka v Berlinu

Slovesen sprejem japonskega zunanjega ministra po prihodu iz Moskve v nemško prestolnico

Berlin, 26. marca. n. (DNB). Nocoj ob 17. je prispel s posebnim vlakom v Berlin japonski zunanji minister Jozuke Macuoka. Ze na vsej poti po nemškem ozemlju so mu bili na večjih postajah prirejani posebni svečani sprejemi. Tako se je davi poseben vlak ustavil v Poznaniu, kjer so ga sprejeli zastopniki oblasti in množica ljudstva. Macuoka je tam izstopil iz vlaka in je pregledal častne čete vojaštva delovnih oddelkov in hitlerjevske mladine.

V posebnem vlakcu je bilo tudi nekaj nemških in italijanskih novinarjev. Japonski zunanji minister jih je med potjo sprejel in jim dal kratko izjavo o svojem obisku v Evropi. Izrazil je svoje zadovoljstvo, da je bil v Moskvi tako priskoten sprejem in da je imel z Molotovom in Stalinom tako dolga razgovora. Ni izključeno, je dejal, da se bom nazaj gredel v Moskvo, da dalje časa Nato je izrazil svoje veselje, da bo spoznal Hitlerja. Musolinija in ostale zavezniške državnike. Pomnožno je poudaril, da bo trojni pakt postal še odločilni instrument, za ustvaritev novega reda v Evropi in vzhodni Aziji.

V Berlinu je bilo popoldne vse na nogah. Velike množice ljudstva so se razvrstile na poti do Anhalterste postaje mimo nove kancelarske palače do gradu Bellevue, doma državnih gostov. Anhalterste postaja je bila vsa okrašena z japonskimi, nemškimi in italijanskimi zastavami. Na postaji so se zbrali najvišji zastopniki zunanje ministrstva, vojske in narodno-socialistične stranke, na tudi diplomatski zastopniki vseh zavezniških držav. Malo pred 17. uro sta prispela na postajo tudi zunanji minister von Ribbentrop in vrhovni poveljnik vojske maršal Keitel.

Tečno ob napovedani uri je poseben vlak z japonskim gostom prispel v Berlin. Ko je izstopil iz vlaka, so ga Ribbentrop, Keitel in ostale osebnosti nadve priskotno sprejeli. Macuoka je v družbi zunanjega ministra Ribbentropa in maršala Keitela predsedal častno kompanijo vojske. Nato so mu bili predstavljeni najvišji funkcionarji nemškega zunanjega ministrstva ter civilnih ter vojaških občeav. Nemški zunanji minister ga je po spreje-

mu spremljal vse do dvorca Bellevue. Ogromne množice ljudstva so gostu priredile silne manifestacije. Množica se je po tem veličastnem sprejemu zrnila pred kancelarsko palačo in manifestirala za državnega poglavarja in kancelarja. Dejansko se je kancelar Hitler pojavil na balkonu palače. Manifestacije so se tedaj že stopnjevale in so trajale dolgo časa. Jutri zjutraj se bodo pričeli sestanki japonskega in nemških državnikov. V dopoldanskih urah bo tudi kancelar Hitler sprejel japonskega zunanjega ministra.

Pozdrav na meji

Berlin, 26. marca. j. (DNB.) Snoči je prispel s svojim spremstvom na obmejno postajo Malkinijo na rusko-nemški meji japonski zunanji minister Macuoka. V imenu nemške vlade ga je pozdravil nemški odposlanec Stahmer, svojčasni šef posebne nemške delegacije na Japonskem, ki je dobro znan z japonskim zunanjim ministrom izzva svojega dolgotrajnega bivanja v Tokiu. Stahmer je izrazil zelo vidno vlogo v pogajanjih za sklenitev berlinskega pakta. Stahmer je na kolodvoru v Malkiniji v imenu nemškega kancelarja in nemške vlade izrekel Macuoku dobrodošlico na nemškem ozemlju. K sprejemu na obmejni postaji so se zbrali tudi številni zastopniki stranke in nemške armade. Po pozdravu je Macuoka s posebnim vlakom nadaljeval potovanje v Berlin.

Konferenca japonskih poslanikov

Bern, 26. marca. AA. (DNB.) Poročajo iz Vichya, da je odpravnik poslov japonskega veleposlanstva Harada včeraj obiskal admirala Darlana in imel z njim daljši razgovor. Tukaj pristavljajo, da bo Harada odpotoval v Berlin na poziv Macuoke, ki je v nemški prestolnici sklical konferenco japonskih diplomatskih predstavnikov v Franciji. Nemčiji, Italiji in Turčiji.

Poslanik Ošima o pomenu obiska

Berlin, 26. marca. AA. (DNB.) V zvezi z obiskom japonskega zunanjega ministra Macuoke v Berlinu je japonski veleposlanik Ošima podal zastopnikom večjih nemških listov tole izjavo:

Ne samo japonski, nemški in italijanski tisk, ampak tudi ves svetovni tisk soglasno pripisuje velik pomen potovanju japonskega zunanjega ministra v Evropo. Sodelovanje med Japonsko in Nemčijo ni samo posledica dolgoletnih političnih zvez, ampak je tudi poglavitna skupnih koristi in uresničenje ciljev, ki so se zastavili s sodelovanjem teh držav in ki naj prinese nov red na svet. Posledica vseh teh stremiljenj je bila ustvaritev pakta treh velesti, ki naj uresniči težnje obeh narodov. Macuokov obisk v trenutku ko vlada na svetu velika napetost, je naravna posledica želje za popolno sodelovanje. Japonski zunanji minister naj osebno poglubi in okrepi sodelovanje naših dveh narodov. Ob koncu svoje izjave je veleposlanik Ošima izrazil svojo željo, da naj se po sklepu miru ustvari novi red z Nemčijo na čelu.

Japonska in Rusija

Tokio, 26. marca. j. (DNB.) Današnji »Tokio Asahi Šimbun« pravi v svojem pregledu Macuokovega bivanja v Moskvi, da je treba glede na napetost svetovno-političnega položaja pripisovati še prav poseben pomen razgovorom japonskega zunanjega ministra s Stalinom in Molotovom. Dejstvo, da je razgovorom med Macuoko in Molotovom prisostvoval sam Stalin, se lahko tolmači kot izraz prijateljskih odnosov med Japonsko in Sovjetsko unijo, ki so se zadnji čas zelo polno razvijali. Dejstvo, da je ta razgovor trajal nad eno uro, upravičuje sklep, da so Macuoka, Stalin in Molotov obravnavali tudi razna načelna vprašanja, tičočna se obeh držav. List na koncu svojega pregleda izraža upanje, da so moskovski razgovori izgladili pot naglemu vesposlošnemu razčiščenju odnosov med Japonsko in Sovjetsko unijo.

Rusija in Turčija za mir na vzhodu

Poluradni turški list „Ulus“ o pomenu sovjetsko-turške deklaracije

Ankara, 26. marca. j. (Un. Press.) V zvezi z izjavo sovjetske vlade o »polnem razumevanju in nevtiralnosti« Sovjetske unije za primer, da bi morala Turčija stopiti v vojno, so se iz raznih virov razširile vesti, da se za to formalno objavo skrivajo še neke tajne garancije Sovjetske unije Turčiji. Sovjetska unija naj bi bila Turčiji obljubila pomoč za primer, da bi bila Turčija napadena od Nemčije. V merodajnih turških krogih za te vesti ni mogoče dobiti nobenega potrdila. Edino, kar se v zvezi s temi vestmi lahko trdi, je, da bi Sovjetska unija v primeru nemškega napada na Turčijo verjetno smatrala, da se Turčija ne nahaja v »osvojevalni vojni«, marveč zgolj v obrambni vojni za ohranitev svoje teritorialne in politične samostojnosti. Verjetno je, da bi v takem primeru Sovjetska unija do Turčije zavzela isto stališče kakor do Kitajske, z vsemi posledicami, ki iz takega stališča nujno izvirajo. Kakor znano, je Sovjetska unija glavna dobaviteljica orožja za kitajsko Čangkajškovo armado v njeni borbi proti osvojevalni japonski ofenzivi.

Ankara, 26. marca. AA. (Anat. ag.) Pol-

uradni list »Ulus« objavlja članek, posvečen turško-sovjetski deklaraciji, v katerem pravi: Javno je, da ta deklaracija ni noben nov pakt med obema državama in da ne nakazuje nobene izjemne v njuni dosedajni politiki. Stališče Rusije in Turčije do posameznih vojskujočih si strank ni isto in skupna deklaracija poudarja, da bosta obe državi ostali prvi svoji politiki miru na Bliznjem vzhodu brez ozira na to, kako je njuno stališče do tretjih držav. Tudi Turčija izjavlja v svoji deklaraciji, da ne vidi razloga za razširjenje vojne v teh delih sveta. Na koncu članek poudarja, da sta hoteli Rusija in Turčija s svojo izjavo poudariti, kolikšno varnost polagata na mir na vzhodu.

Ankara, 26. marca. j. (Reuter). Turški zunanji minister Saradzoglu je imel danes na privatnem zborovanju članov turške narodne stranke kratak zunanje-politični govor, v katerem je obrazložil razvoj zunanje politike v zadnjih 14 dnevih, v kolikor se neposredno tiče tudi Turčije. Po govoru je odgovarjal Saradzoglu na razna vprašanja posameznih poslancev, ki so člani turške narodne stranke.

Zbiranje angleške sredozemske mornarice

Po španskih poročilih so vse angleške vojne ladje v Gibraltarju odplule na Atlantik — Pošiljanje novih ojačenj v Grčijo

Kairo, 26. marca. s. (Reuter). Uradno poročajo, da je angleško vojno brodogradništvo od sobote do ponedeljka več operacij v srednjem Sredozemlju. Angleške vojne ladje so med drugim spremljele več konvojov. Eno sovražno izvidniško letalo je bilo v teku teh operacij sestreljeno, eno pa poškodovano. Sovražne vojne ladje niso bile opažene.

Kakor poroča Reuterjev dopisnik, je brodogradništvo, ki je izvedlo te operacije, sestajalo iz oklopnih, krizark in rušilcev ter najnovejšega nosilca letal »Formidable«. Vojne ladje so spremljele več konvojov v bližini nemških letališč v Sredozemlju. Nemška letala so se trikrat pojavila nad brodogradništvom in izvidniške svrhe, do napada večjih formacij pa ni prišlo. Zapadno od Krete je posamičen nemški sturmoglavac tipa Junkers 88 v sturmoglavem poletu napadel angleške vojne ladje. Lovska letala s »Formidable« so takoj intervenirala. Nemško letalo je odvrnilo bombe v neposredni bližini vojnih ladij, nato pa je sturmoglavilo v morje. Druga dne je izvedlo nov napad drugo letalo tipa Junkers 88, dalje proti

zapadu od Krete. Tudi to letalo je bilo v borbi zadeto. Pozneje istega dne je bil izveden nov napad, ki pa prav tako ni uspel.

London, 26. marca. s. (Columbia BS.) V zvezi s poročilom o udeleževanju angleške vojne mornarice v Sredozemlju, je admiraliteta davi prvič objavila, da je bila vključena v aktivno službo vojne mornarice nova matična ladja za letala »Formidable«.

Iz poročila admiralitete o operacijah v Sredozemskem morju, ki omenja, da so spremljale angleške vojne ladje velike konvoje v bližini Krete, je mogoče sklepati, da pošiljajo Angleži v Grčijo nadaljnja ojačenja.

Madrid, 26. marca. s. (Columbia BS.) Iz Gibraltarja javljajo, da se zbira tam sedaj skoro celokupna sila angleške vojne mornarice v Sredozemlju. Nekaj vojnih ladij je odplulo skozi Gibraltarsko ožino v Atlantik. Namen te koncentracije ni znan.

Algieras, 26. marca. AA. (Havas.) Prav vse velike enote angleškega brodogradništva na Sredozemskem morju so pripravljene, da

zapuste gibraltarsko ožino in da se udeležijo velikih operacij, ki jih napovedujejo poročila, ki prihajajo semkaj. Po še nepotrdjenih poročilih so angleške enote že odplule na Atlantski ocean.

New York, 26. marca. s. (Columbia BS.) Kakor poročajo davi iz Londona, v angleških uradnih krogih ne prikrivajo več, da se nahajajo močni oddelki angleške vojske v Grčiji.

Vojna na Kitajskem

Tokio, 26. marca. j. (Domei.) Japonska ofenziva, ki se je pričela 15. marca, je Čangkajškovo 70. in 64. armado, ki jo tvorijo 6 divizij v približni moči 100.000 mož, spravila v popolno nered. Kitajski so v dosedajšnjih bojih imeli že nad 7600 mrtvih, dočim je bilo več sto Kitajcev ujetih. 107. Čangkajškova divizija je bila v bližini Kao-na po 24urnem izredno krvavem boju z japonskimi četami neposredno po začetku japonske ofenzive popolnoma uničena. Prav tako je bila decimirana tudi 9. divizija, ki je poizkušala ob bregovih reke Vukiao obkoliti tamkaj napredujoče japonske čete.

Tokio, 26. marca. j. (Domei.) Nasprotstva med Čungkingom in kitajskimi komunističnimi četami v severnem delu provinc Šansi neprestano naraščajo in je le še vprašanje časa, kdaj bo prišlo do odkritega vojaškega obračuna. Doselej je že najmanj dvanaestkrat prišlo do manjših spopadov. Komunistične čete sistematično izvajajo svoj načrt popolne obkolitve čungkingških čet, ki jim je bil izročen ultimatum, da morajo popolnoma izprazniti severni del provinc Šansi. Ako Čungking ne bi sprejel ultimata, je spopad s komunističnimi četami neizogiben.

Šahovski turnir za prvenstvo Rusije

Leninград, 26. marca. s. V nocojšnjem tretjem kolu šahovskega turnirja za prvenstvo Rusije je Botvinnik že po 22 potezah premagal Keres. Botvinnik je kot črni v Nimcovičev indijski obrambi očelil neko varianto, ki je doslej veljala kot slaba. Keres ni točno nadaljeval in se je izpostavil močnemu napadu. Moral je dati kmetca, kar pa tudi ni rešilo položaja. Partija Bondarevski-Smilov je v času poročila še v teku. Smilov je kot črni v prednosti. Partija Lilienthal-Boleslavski je bila odločena, ker je Boleslavski še vedno bolan.

Vodil sedaj Botvinnik z 2 točkama in 1 prekinjeno partijo. Sledi Keres z dvema točkama.

Ukrep madžarske vlade

Budimpešta, 26. marca. AA. (DNB.) Madžarska vlada je objavila uredbu, s katero državnim uradnikom, ki potujejo uradno ali poluradno v tujino, prepoveduje dajati izjave zastopnikom tiska. Med razlogi te uredbe se navaja, da je bila ta uredba potrebna zaradi tega, ker se v tujem tisku take in silne izjave objavljajo kot senzacije, da si v večini slučajev ne gre za javno izjavo o stališču madžarske vlade.

Postani in ostani član Vodnikov družbe!

Odmevi dunajskega podpisa

v prestolnicah držav, ki so članice berlinske pogodbe med tremi veleislami — Povratek gg. Cvetkovića in Cincar-Markovića v Beograd

Dunaj, 26. marca. AA. (DNB.) Predsednik jugoslovenske vlade g. Cvetković in jugoslovenski zunanji minister g. Cincar-Marković sta snoči s posebnim vlakom zapustila Dunaj in odpotovala nazaj v Beograd. Zunanji minister Nemčije g. Ribbentrop je spremljal jugoslovenskega državnika na postajo, kjer se je od njih prisrčno poslovil.

Okoli 19. ure je italijanski zunanji minister grof Ciano s posebnim vlakom zapustil Dunaj. Potem ko se je prisrčno poslovil od nemškega zunanjega ministra Ribbentropa, je odpotoval v Italijo.

Ko je poseben vlak vozil skozi postajo v Budimpešti, so prišli predsednika jugoslovenske vlade Dragišo Cvetkovića in zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića na postajo pozdraviti poleg jugoslovenskega poslanika v Budimpešti Rašića in osebja poslanstva še zastopniki nemškega, italijanskega in japonskega poslanstva. V imenu madžarskega zunanjega ministrstva je jugoslovenski minister pozdravil načelnik protokola grof Julij Teleky.

Beograd, 26. marca. n. (Stefani.) Davi ob 9. sta se vrnila iz Nemčije ministrski predsednik Dragiša Cvetković in zunanji minister Cincar-Marković. Pričakovalo ju je več članov vlade z dr. Mačkom na čelu in druge osebnosti.

Med potjo je ministrski predsednik Cvetković poslal nemškemu kancelarju naslednjo brzojavko: V trenutku, ko zapuščam ozemlje nemške države, mi je v čast, da izrazim svojo globoko zahvalo za prisrčni sprejem, ki nam je bil prirejen v Nemčiji. Prepričan sem, da je bil to izraz vašega prijateljstva do Jugoslavije in jugoslovenskega naroda.

Nj. Vis. knez Pavle Hitlerju

Dunaj, 26. marca. AA. (DNB.) O priliki pristopa Jugoslavije k trojnemu paktu sta bili med jugoslovenskim knezom in namestnikom in voditeljem Nemčije izmenjeni brzojavki. Nj. kr. Vis. knez namestnik je poslal voditelju Nemčije in državnemu kancelarju Adolfu Hitlerju naslednjo brzojavko:

Prosim vašo ekscelenco, da na dan, ko kr. Jugoslavija pristopa k trojnemu paktu, sprejme moje posebno prisrčne želje za osebno dobro vaše ekscelence, kakor tudi iskrene želje za nadaljnji procvet in napredek velikega nemškega naroda.

Voditelj Nemčije in državni kancelar je odgovoril s sledečo brzojavko:

Najprisrčneje se zahvaljujem Vašemu kr. Visočanstvu za čestitke, ki so mi bile poslone o priliki pristopa Jugoslavije k trojnemu paktu. Obenem izražam svoje iskrene želje za bodočnost jugoslovenskega naroda in njegovega kr. doma.

Ribbentrop v Berlinu

Berlin, 26. marca. n. (Stefani.) Davi se je nemški zunanji minister von Ribbentrop vrnil z Dunaja v Berlin. Z njim je potoval tudi italijanski veleposlanik v Berlinu Dino Alfieri.

Odmev pristopa k trojezi v Nemčiji

Berlin, 26. marca. AA. (DNB.) Pristop Jugoslavije k trojni zvezi je označil ves nemški tisk kot nov velik doprinos miru v jugovzhodni Evropi.

»Frankfurter Zeitung« ugotavlja, da je razvoj dogodkov, ki je privedel do zgodovinskega dogodka na Dunaju, rezultat razvoja zakona politične logike. Ta korak na poti v novi red je po svojih splošnih potezah uspeh evropskih teženj za obnovo in poraz držav, ki ne pripadajo evropskemu življenjskemu prostoru in je končno poraz angleške diplomacije.

»National Zeitung« piše, da je bil s pristopom Jugoslavije k pogodbi treh držav krog združenih držav dragoceno obogaten. To se bo izkazalo še v okrepljeni tendenci za pristop drugih držav, da se končno doseže edinstvo vseh kulturnih narodov proti plutokratski tiraniji in demokratsko-liberalni anarhiji. To je cilj pogodbe in o tem se bodo v bodočih dobah sprejeli sklepi na sestanku med japonskim zunanjim ministrom, voditeljem Nemčije in ducejem. Ustanovitelj pogodbe treh velesti so to pogodbo označili kot sredstvo miru. S pristopom k pogodbi treh velesti je Jugoslavija dobila dragoceno poročilo in obljube za bodočnost svojega obstoja, ker se smatra, da bo v svetovni vojni pridobljeno ozemlje najlažje in najbolje ohranila na ta način.

V Italiji

Milano, 26. marca. AA. (Stefani.) »Corriere della Sera« razpravlja o pristopu Jugoslavije k trojnemu paktu in pravi, da je ta pristop zgled častne in poštene politike. S pristopom k trojnemu paktu si je Jugoslavija hotela zagotoviti miren razvoj, stalnost in napredek države. Blok evropskih držav se čedalje bolj utrjuje.

»Messaggero« poudarja tvorni smisel pakta treh držav, ki je dostopen za vse države, in izjave, katere je podal predsednik vlade Cvetković. Kakor je bilo možno pričakovati, londonski radio ni začel velike besedne ofenzive proti podpisu. Postopno izoliranje Anglije, ki se z nobeno rečjo ne da več prikriti, predstavlja prehod Evrope. »Popolo di Roma« prinaša članek pod naslovom »Evropa Evropecem«, v katerem z živim zadovoljstvom ugotavlja pristop Jugoslavije k trojnemu paktu. Poleg drugega poudarja, da bi moralo odločno stališče Jugoslavije služiti kot opozorilo celo tistim intervencionističnim ame-

riškim krogom, ki zlahka odobravajo londonske trditve glede značaja in ciljev borbe, ki so v teku. Američani bi prav tako morali razumeti, da njihova pomoč Evropi ne služi evropski stvari, temveč pomeni sovražno dejanje proti evropskim narodom, ki se uvrščajo v politični in gospodarski sistem osi in na ta način jasno dokazujejo, da ne bodo dopustili britanskega vmešavanja v svoje zadeve in v zadeve evropskega kontinenta. Te države so prostovoljno pristale na sodelovanje pri urejanju celine in s tem se bo izpolnila formula »Evropa Evropecem«.

Na Japonskem

Tokio, 26. marca. j. (DNB.) Pristop Jugoslavije k trojnemu paktu je vzbudil v japonski javnosti nedolžno odobravanje. Splošno prevladuje prepričanje, da je pristopom Jugoslavije k berlinskemu paktu ves balkanski prostor zdaj trdno na strani držav osi, kar znači, da je zapečatena usoda Grčije, ki ne more računati na dovoli naglo pomoč Anglije in Amerike.

List »Hoči Šimbun« računa, da bodo v doglednem času pristopile k paktu tudi te tiste balkanske države, ki so zdaj v nasprotnem taboru.

»Niči Niči« obžaluje usodo Grčije, ki jo je Velika Britanija spravila v vojno in jo tako žrtvovala svojim interesom. Da bi Anglija vzela Grčijo vse možnosti sporazuma z državama osi, je izkrcala na grškem ozemlju svoje čete ter tako prisilila Grčijo, da mora vztrajati ob njeni strani. Navzlic temu je pover britanskega vpliva v vzhodnem delu Sredozemlja neizogiben. Kar se tiče stališča sovjetske Rusije, sodi japonski list, da pomeni medsebojna sovjetsko-turška izjava, da Moskva ne želi udeležbe Turčije v sedanji vojni. V tokijskih političnih krogih označujejo pristop Jugoslavije k trojnemu paktu kot kamen mejnik na poti k ustitviti nove, od angleškega vpliva neodvisne Evrope.

»Niči Šimbun« piše, da se je trojni pakt v teku 6 mesecev pojačal kar za 5 držav, kar znači za Anglijo hud poraz. Zdaj je treba pričakovati še poslednje vojaško odločitev proti Grčiji. Ako bodo države osi naredile iz Sredozemskega morja »osno morje«, potem bo mogoče blokada Anglije tako uspešno organizirati, da bo Anglija premagana brez direktnega napada na angleško otočje.

»Kokumin Šimbun« pravi, da je s pristopitvijo Jugoslavije k trojnemu paktu po sodbi vsakega zdravega razuma postala angleška zmaga povsem nemogoča.

V Bolgariji

Sofija, 26. marca. i. (DNB.) Casopisje poroča obširno in na zelo vidnih mestih o političnem aktu v dunajskem Belvedereu ter tolmači krak Jugoslavije kot ponovno okrepitev jamstva za ohranitev miru na Balkanu in nov prispevek k organizaciji novega reda v Evropi.

»Utro« piše: »Nedvomno se je s tem pozicija držav osi na evropskem jugovzhodu znatno okreplila, kar pomeni hkrati tudi okrepitev miru na Balkanu, zakaj vsaka naslonitev katere izmed balkanskih držav na Anglijo je istovetna z razširjenjem vojne.« List izraža prepričanje, da se tudi Turčija ne bo soustila — kakr je to naglasil tudi za Irsko predsednik de Valera — v kakšno angleško puščavščino, ki bi pomenila vzplamenitev novega požara na Balkanu.

Sofija, 26. marca. p. Pristop Jugoslavije k trojnemu paktu je predmet živahnih komentarjev v vseh bolgarskih političnih krogih. Najgloblji vtis je napravilo dejstvo, da sta Nemčija in Italija dali svečane garancije za teritorialno nedotakljivost Jugoslavije. To se tolmači kot dokaz, da je glede Jugoslavije vsaka teritorialna kombinacija izključena in da je smatrali Jugoslavijo kot enakoparnega partnerja v trojnem paktu, kakor so Nemčija, Italija in Japonska. Tega o ostalih državah, ki so se pridružile trojnemu paktu, po mnenju bolgarskih krogov ni mogoče trditi.

V Franciji

Pariz, 26. marca. j. (DNB.) »Le Cri de peuple« piše: »Za Jugoslavijo pomeni pristop k berlinskemu paktu popoln prelom z vso njeno dosedajšnjo politiko v zadnjih 20 letih. Jugoslavija je dala prednost miru. Očitno je, da je s pristopom Jugoslavije obojen na popolni polom politike, razširiti albansko fronto v splošno balkansko fronto. Angleški poraz bo docela prevrnil razmerje sil v Sredozemlju. Pristop Jugoslavije k berlinskemu paktu pomeni konec angleške moči v vzhodnem Sredozemskem morju.«

V Rusiji

Moskva, 26. marca. j. (SDA.) Današnji moskovski listi objavljajo v zunanje-političnem delu na prvem mestu vesti nemške poročevalske agencije o pristopu Jugoslavije k paktu treh velesti. Poleg teh vesti objavljajo prav tako v formulaciji nemške poročevalske agencije vsebino not, ki sta jih nemški zunanji minister v Ribbentrop in italijanski zunanji minister grof Ciano naslovila na predsednika jugoslovenske vlade Cvetkovića in v katerih jamčita, da za časa trajanja sedanje vojne ne bosta zahtevali od Jugoslavije dovoljenja za prehod čet preko jugoslovenskega ozemlja.

Vojne operacije v Afriki

Italijani pravijo, da postaja bitka za Keren v Eritreji vedno bolj srdita

Rim, 26. marca. n. (Stefani.) Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je objavilo davi v svojem 292. vojnem poročilu: V severni Afriki so Italijanska in nemška letala bombardirala ter obstreljevala s strojnimi sovražne zbirajoče se motorizirane oddelke. V noči na 25. marec so sovražna letala napadla Tripolis.

Naša letalska letala so znova napadla in obstreljevala s strojnimi sovražno letalsko oporišče v Heraklionu na otoku Kreti. Eno sovražno letalo se je na vzhodnem vzhodu. Sovražna letala so bombardirala nekaj naših oporišč na Egejskem morju. Nekaj ljudi je bilo ranjenih.

V Vzhodni Afriki se bitka pri Keren nadaljuje in postaja vedno bolj srdita. Na obeh straneh so ogromne izgube. V pokrajini Gala Sidamu je bil znova zavrnjen poskus sovražnika, da bi izsilil prehod čez Dabus.

V letalskih spopadih so naši lovci nad Kerenom sestrelili eno sovražno letalo tipa »Hurricane«. Skupine naših letal so bombardirale sovražno letalsko oporišče in poškodovale več letal na vzhodnem vzhodu.

Bliskovita ofenziva tudi v kolonijah

Curih, 26. marca. o. Glede na ostavko maršala Grazianija beležijo tukajšnji listi v poročilih iz Rima, da jo tolmачijo Italijanski vojaški krogi v tem smislu, da se bo v kratkem v Afriki pričela bliskovita vojna po evropskih metodah, ki bodo povsem zamenjale dosedajšnji kolonialni način vojskovanja. Zaradi tega bodo v Afriki angažirane tudi velike vojske s kontinenta. Graziani je postal znamenit spričo uspehov, ki jih je dosegel v italijansko-abisinskih vojni na težkem terenu s kolonialnimi četami.

Njegovo mesto je sedaj prevzel strokovnjak modernega vojskovanja general Garibaldi, ki je znana avtoriteta v taktiki bliskovitega vojskovanja. Tudi doslej je že poveljeval večim oddelkom v Afriki.

General Roatta je strokovnjak za motorizirano orožje in spada med najboljše Mussolinijeve prijatelje. Igral je veliko vlogo pri pogajanjih za premirje s Francijo. Udeležil se je tudi nemško-italijanskih vojaških konferenc.

General Garibaldi

Rim, 26. marca. AA. (DNB.) Agencija Stefani poroča, da spada novi generalni guverner Libije in vrhovni poveljnik italijanskih čet v severni Afriki, general Italo Garibaldi, med najposlednje častnike italijanske vojske. Med svetovno vojno se je izkazal kot poveljnik nekega polka, kasneje pa kot načelnik delegacije za ugotovitev vzhodne meje. Nato je bil imenovan za brigadnega generala, od leta 1933 do 1936 pa je vodil vojno akademijo v Modena. Udeležil se je abisinske vojne kot divizijski general. Ko je bil imenovan za armijskega generala, je bil postavljen za načelnika štaba pri generalnem guvernerju v Tripolitani.

Angleška poročila

Kairo, 26. marca. s. (Reuter.) Poveljstvo angleške vojske na Bližnjem vzhodu javlja v svojem današnjem službenem poročilu:

Libija: Angleške izvidnice so bile umak-

njene iz el Aghele, nakar je v ponedeljek zasedel mesto manjši sovražni oddelček.

Eritreja: Naše čete so osvojile nadaljnje pozicije, ki krijejo Keren. Nov sovražni protinapad je bil odbit. Zajeli smo zopet mnogo ujetnikov in vojnega materiala.

Abesinija: Operacije se uspešno nadaljujejo v vseh sektorjih.

Kairo, 26. marca. s. (Reuter.) Po informacijah z bližnjim v Abesiniji so oddelki abesinskih patriotov v severni Abesiniji presekali cestno zvezo med Gondarom in Asmaro. Zavzeli so dve utrdbi ob obeh bregovih jezera Takace.

Kairo, 26. marca. s. (Reuter.) Poveljstvo angleškega letalstva na Bližnjem vzhodu javlja v svojem današnjem službenem poročilu:

Angleška letala so nudila kopni vojski v Eritreji in Abesiniji zopet pomoč v njenih uspešnih operacijah ter so izvedla več napadov na sovražne postojake Keren je bil ponovno napaden in je bilo v teku dneva vrženih na mesto več tun bomb.

V Abesiniji so angleška letala izvedla močne napade na železniško progo Adis Abeba — Diredaia. Napadi so bili uspešni in so veljali vlakom, progi in mostovom. Tudi motorizirani transporti na cesti so bili bombardirani in obstreljevani s strojnimi. 20 milj severno od Gondara so letala svobodnega francoskega letalstva napadla sovražno vojaško taborišče. Bombe so bile vržene med zgradbe in transporte.

V Libiji so v ponedeljek zvečer izvedla angleška letala močan napad na Tripolis. Požari in eksplozije so bili povzročeni med vladnimi poslopi in v pristanišču.

Na Dodekanesu je bilo bombardirano letališče na otoku Scarpantu in ladje v pristanišču v Astropolju. Na Scarpantu je bilo več nemških letal na letališču zadetih v Astropolju je bila neka ladja direktno zadeta od bombe. Škoda je bila povzročena tudi na letališču v Calatu.

Na Malti so v ponedeljek ponoči nemški strogolci izvedli napad na luko. Napad je povzročil malo škode na civilnem imetju, sicer pa niti škode niti žrtve. En nemški bombnik tipa Junkers 88 je bil sestreljen od protiletalskega topništva, drugi pa poškodovan.

Vsa angleška letala so se vrnila z vseh teh operacij.

Grški poslanik v Kairu pri Edenu

Kairo, 26. marca. AA. (Reuter.) Angleški zunanji minister Eden je včeraj popoldne sprejel grškega poslanika v Kairu.

Z albanskih bojišč

Rim, 26. marca. n. (Stefani.) V svojem današnjem 292. vojnem poročilu beleži vrhovno poveljstvo italijanske vojske: Na grški fronti normalno delovanje topništva.

Skupine letal so ponovno bombardirale strateška oporišča, skladišča in taoristiška sovržnikov na desnem bregu reke Devoli.

Atene, 26. marca. AA. (At. ag.) Vradno poročilo št. 151 glavnega stana grške vojske z dne 25. marca pravi:

Cez dan topniški dvoboj na raznih točkah bojišča in manjše delovanje patrol. Sovražno letalstvo je bombardiralo nekatera mesta na zapadnem Peloponezu.

je sklenila francoska vlada o izmenjavi živil med zasedeno in nezasedeno Francijo.

Ob Norveški potopljena petrolejska ladja

London, 26. marca. s. (Reuter.) Admiralteta javlja: Angleška podmornica »Surgeon« je v bližini norveške obale napadla in potopila neko sovražno petrolejsko ladjo s približno 8000 tonami. Torpedo, ki je bil sestreljen v dežju in megli, je zadela ladjo, nakar je sledila eksplozija. 20 minut pozneje je samo še zadnji del ladje gledal iz vode.

Akcije angleških letal ob holandski meji

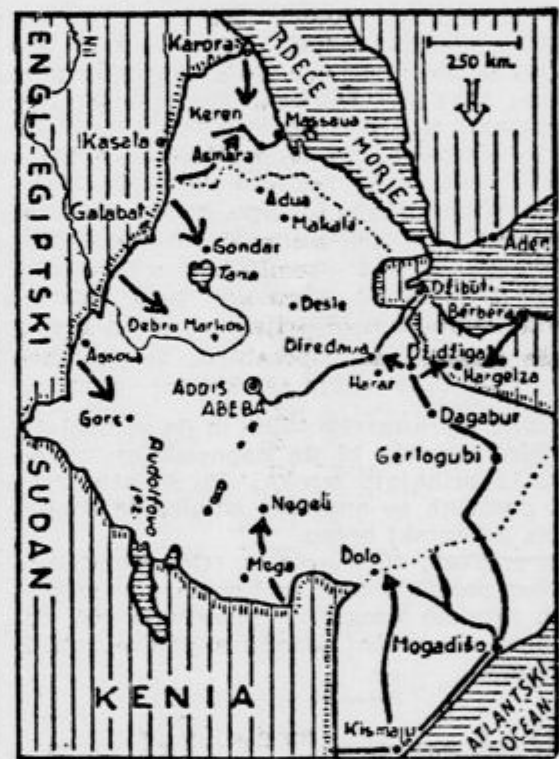
London, 26. marca. s. (Reuter.) Letalsko ministrstvo javlja, da so bombniki vojnega letalstva in obalnega poveljstva izvedli včeraj in danes več napadov na sovražne ladje ob holandski obali. Včeraj so letala napadla neki manjši konvoj ob holandski obali. Bombardirani sta bili neka protiletalska ladja in patrolna ladja v bližini otoka Borkuma. Napadenih je bilo tudi več lovčev min. Danes je neko letalo obalnega poveljstva v letalskim torpedom potopilo neko okoli 6000-tonsko ladjo. Eno angleško letalo z vseh teh operacij pogrešajo.

Zavod za proučevanje židovstva v Frankfurtu

Frankfurt, 26. marca. AA. (DNB.) Semkaj so prispeli številne zagledne osebnosti javnega življenja ter zastopniki znanosti iz notranjosti države in iz tujine, da bi se udeležili dela zavoda za proučevanje židovskega vprašanja. Pri svečani otvoritvi zavoda so bili navzoči zastopniki 9 držav. Delovanje zavoda se bo začelo v četrtke dopoldne. Pripominjajo, da se je zgodilo prvikrat, da se bodo znanstveniki na kongresu bavili z židovskim vprašanjem s političnega stališča. Posebno bodo govorili o tem, koga je treba smatrati za žida, ker je kriterij za to v mnogih državah različen, obstoji pa želja, da se tudi pri tem določi enotno stališče. V petek bo govoril Rosenberg o židovskem vprašanju kot svetovnem problemu.

Preseljevanje Nemcev in Rusov v Baltiku

Moskva, 26. marca. j. (Tass.) V smislu rusko-nemškega dogovora o izmenjavi narodnih manjšin je bilo do 25. marca iz nemelskega področja in iz Suvalkiji izseljeni v Sovjetsko unijo 21.343 ljudi ruske narodnosti, hkrati pa iz Litve, Letonske in Estonke 67.805 ljudi nemške narodnosti v Nemčijo.

Živilske stiske Francije

Vichy, 25. marca. AA. (DNB.) Pred zastopniki francoskega in tujega tiska je sredi generalni tajnik za preskrbovanje govoril o preskrbi Francije. Vprašati se moramo, je rekel govornik, zakaj mora Francija, ki je tako bogata država, izdati ukrepe za omejitve porabe živil. Francija si sama lahko odgovori na to vprašanje, in sicer takole: V zadnjih 50 letih velika večina polja in plodne zemlje v Franciji ni bila obdelana. Francija se je zadovoljila z uvozom živil iz tujine in iz svojih kolonij, merodajni pa niso poskrbeli, da bi se obdelovala zemlja. V letih 1938 in 1939 je bilo komaj 27 odst. najpotrebnejših živil pridelanih v Franciji. Sedaj je Francija prišla v položaj, da nima na razpolago niti najpotrebnejših živilskih zalog. Vse potrebe v letu 1939 so bile delno uporabljene, delno pa v vojni uničene. Neko je govornik podal več primerov o deficitu, ki se je pojavil v glavnih proizvodnih panogah. Prav tako je po naštel tudi težave, ki so se pojavile v zvezi z dovozom in prevozom živil. Istčasno je naslovil na francoski narod apel, naj vloži vse svoje sile, da bi pomagal vladi in da bi se prebrlo največje težave, ki jih Francija preživlja.

Rumunski narod ne bo sprejel sedanjega položaja kot dokončnega

Značilna izjava generala Antonescu — V Rumuniji je uvedena kazen šibanja

BUKAREŠTA, 26. marca. AA. (Radior.) V svojem govoru, ki ga je imel pri slavnostni razdelitvi podpor družinam tistih vojakov, ki so padli 21. jan., je poveljaval rumunske države general Antonescu dejal med drugim tudi tole:

Niti jaz niti rumunski narod ni sprejel in nikdar ne bo sprejel kot dokončnega položaja, v katerem smo se znašli in pred katerim se moram tudi sam ukloniti. Nikdar ne bo miru v tem delu Evrope. Niti resnične pravice na svetu, dokler rumunski narod ne dobi ali si sam ne izpolnjuje pravice. Pravica bo prišla. To svečano izjavljam vsem vam, ki ste trpeli in doživljate žrtve, vsem vojakom, med katerimi sem tudi sam. Rumunski narod zna spoštovati čast, prav tako pa tudi priča. Na tej svečanosti so bili navzoči tudi člani vlade in vojaška zastopstva. Odlikovani so bili vojak, ki so se izkazali o-

prililki januarskih nemirov. Slavnost se je končala z revijo čet.

BUKAREŠTA, 26. marca. e. Včeraj je bil objavljen dekret ministrskega sveta, s katerim se spet uvaja kazen šibanja. Kazen bo uporabljena proti nepokornim in neobojljivim kazencem obeh spolov in je določena 5 do 15 udarcev z jeremenom. Ta disciplinska kazen pa se sme izvesti le v navzočnosti zdravnika.

Novi rumunski poslanik v Rimu

BUKAREŠTA, 26. marca. AA. (DNB.) Rumunski poslanik v Rimu je odpoklican s 25. marcem. Za njegovega naslednika je imenovan dosedajni poslanik pri Vatikanu Grigorice. Iz obveščenih rumunskih krogov se je zvedelo, da kot novi rumunski poslanik pri Vatikanu prihaja v poštev bivši minister Valer Pop.

Glavna skrb in želja maršala Petaina

„Usoda zasedene Francije in ponoven dvig domovine po porazu v sedanji vojni“

Pariz, 26. marca. j. (DNB.) Francoski poslanik v Parizu de Brinon je včeraj sprejel zastopnike pariškega tiska in jim dal nekaj pojasnil o svojem zadnjem potovanju v Vichy. De Brinon je naglasil, da je maršal Petain za politiko sodelovanja z Nemčijo, ki je bila pričeta na sestanku med njim in nemškim kancelarjem v Montoireu. Glavni cilj njegovega potovanja v Vichy je bil, informirati maršala Petaina o splošnem položaju v zasedeni Franciji.

Kar se tiče strogo političnih razgovorov, ki jih je imel ob tej priliki s Petainom, ni hotel dati de Brinon nikakih pojasnil, češ da se problemi pač ne rešujejo nič boljše z javnimi diskusijami. Maršal Petain ima le eno skrb: usoda Francije. In le eno željo: ponoven dvig svoje domovine. Petain je prepričan, da mora Francija sodelovati pri ustvarjanju novega evropskega reda in je zaradi tega pripravljen na sodelovanje z Nemčijo. energično pa odklanja govorenje gotovih propagandistov, češ, da z zadovoljstvom gleda na delovanje generala de Gaullea. De Brinon je zastopnikom listov tudi sporočil, da je v koncentracijskih taboriščih še zmerom mnogo političnih kazencev, ki so bili svojetasno aretirani pod pretežno defetističnih akcij. Maršal Petain je obljubil, da bo zadevo teh političnih jetnikov čim hitreje proučil in storil potrebne korake, da se ugodni njihovim prošnjam. Maršal je pri tem pripomnil, da bi moral biti tudi sam med tistimi, ki so bili kaznovani, ker so se izrekli proti temu, da bi šla Francija v vojno, ker je bil tudi sam odločen nasprotnik vojne.

Nato je de Brinon dal zastopnikom tiska še nekaj pojasnil o svojih razgovorih s podpredsednikom vichijske vlade admiralom Darlanom in drugimi vodilnimi francoskimi osebnostmi, s katerimi je obravnaval razne tekoče zadeve. Svoj razgovor z novinarji je de Brinon zaključil z izjavo, da so prezne iluzije misli, da so že vse težave med Francijo in Nemčijo odstranjene ali vsaj omiljene in da je Francija že izplačala iz svoje sedanje težke situacije.

Vichy, 26. marca. e. (Columbia BS.) General Weygand, ki je zaključil svoje inspekcijsko potovanje po francoskem Maroku, se je danes vrnil iz Rabata v Alžir. Hkrati se bo vrnil iz Orana v Alžir tudi generalni guverner francoskega Alžirja admiral Abrial, ki se je zadnji teden mudil prav tako na inspekcijskem potovanju vzdolž alžirske meje, kjer je nadzoroval utrjevalna dela. Poveljnik francoskih čet v francoskem Maroku general Nogues je odpotoval iz Rabata v distrikt Uzda v bližini alžirske meje, kjer bo prav tako nadzoroval utrjevalna dela.

Nemiri v Siriji

Vichy, 26. marca. e. (Columbia BS.) Uradno poročajo, da je bilo v bečjih med vojaštvom in demonstranti v Damasku ubitih 5 demonstrantov demačinov. Vojaštvo je moralo prisikotiti na pomoč policiji pri vzdrževanju reda. Več žrtve je bilo tudi v spopadih med sirijskimi nacionalisti in policijo v Alepu. Šole v Siriji so zaradi nemirov večinoma zaprte.

Likvidacija imetja tajnih društev

Vichy, 26. marca. AA. (Havas.) Službeni list objavlja zakon o likvidaciji imetja tajnih društev v Franciji, ki so bila prepovedana z zakonom iz lanskega leta. Nove odredbe omogočajo, da se ohrani zgodovinska dokumentacija o delovanju razpuščenih društev. Arhive in ostali material so izročili narodni biblioteki.

Vsa Francija za Petaina

Tunis, 26. marca. AA. (Havas.) Generalni rezident Francije v Tunisu general Esteva je izjavil častnikarjem sledeče: Za maršalom stoji vsa Francija. Toda zaradi gotovih omejitev trpi, dolžnost Tunisa pa je, da ji pomaga. Esteva je nato obljubil, da bodo poslala v metropolo žito in olje, končno pa je izrazil polno zaupanje v usodo Francije in njene imperije, ki sta zbrana okrog maršala Petaina.

Ameriški publicist o položaju Anglije

„Množestveni napadi na angleška pristanišča resno ogrožajo preskrbo Anglije z živežem“

Washington, 26. marca. j. (AR.) V reviji »Scripps Howard Press« se bavi publicist Clapper s položajem Anglije in ugotavlja, da so bile v zadnjih nemških letalskih napadih silno hudo prizadete mnoge angleške luke. Ako bi se še nekajkrat ponovil primer Plymoutha, ki je bil popolnoma razdejana, potem bi postal položaj za Anglijo skrajno resen zaradi nemožnosti nadaljnje redne oskrbe z živežem in vojnim materialom. Ničve v Ameriki pa si ne dela iluzij, da je Nemčija udarila na Anglijo že z vso svojo silo. Nato pravi Clapper, da bo prejel kakor se splošno sodi, Amerika dala na razpolago svoje vojne brodovje za varstvo angleških ladijskih konvojov v Anglijo. Izgube na morju vse preočito kažejo, da Anglija s svojo vojno mornarico ni več kos težki nalogi, zavarovati transporte, od katerih je odvisno njeno življenje ali propast.

Washington, 26. marca. s. (Columbia BS.) Izvedelo se je, da je danes vlada odobrila prvi večji prenos vojnega materiala Angliji na podlagi novega zakona. Ze prihodnji teden bo poslanih namreč v Anglijo 200 ton magnezije, ki jo nujno potrebuje angleška vojska.

Prihodnje dni prispe v Washington tudi poseben angleški strokovnjak za vprašanja trgovske plovbe Carter. Njegova naloga bo, da organizira prodajo ameriških trgovskih ladij Angliji, ki bodo porabljene za prevoz ameriškega živeža v Anglijo. Predvsem bodo poslana velike količine posušenega sadja, jajc, čaja in konzervirane mleka.

Nov gospodarski red v Ameriki

New York, 26. marca. AA. (DNB.) Načelnik trgovskega oddelka v Washingtonu, Reimond Geist, je v svoji izjavi newyorškemu listu poudaril, da ni mogoče uvesti gospodarske avtarike na zapadni poluti, ker Amerika ne more prevzeti vsakega izvoza iz držav latinske Amerike. Napoveduje se nov gospodarski red na zapadni poluti, ki naj omogoči, da bi te države med vojno vsaj nekoliko krile izgube, ker ne morejo izvažati v Evropo. Njuno: izvoz in njihova trgovina z Evropo sta zelo omejena.

Izdatki za vojni material

New York, 26. marca. AA. (DNB.) V posebnem članku o povečanju ameriških izdatkov za vojno gradivo, naglašajo »New York Sun«, da so se ameriški izdatki za vojno gradivo z zakonom o pomoči Angliji, ki določa 7 milijard dolarjev za vojno gradivo, povečali na 40 milijard dolarjev. Med razpravo v predstavniki zbornici se ni razpravljalo o izdatkih za ameriško brodovje, ki je na Pacifiku in na Atlantskem oceanu. Kar pa se tiče izdatkov za nove vojne ladje, bodo številke znane šele čez nekaj let. List si zastavlja vprašanje, ali bo kongres lahko omejil takšne tako zve ne redne vladne izdatke, ki gredo na razne strani.

Stavkovno gibanje

New York, 26. marca. s. (Columbia BS.) V podjetjih General Electric Industry v Schenectady organizirajo strokovne organizacije za prihodnje dni enotedensko demonstracijo, s katero hočejo izsiliti povišanje plač. Oblika demonstracije bo v vsakem podjetju drugačna, kakor jo bodo izbrali delavci sami.

Chicago, 26. marca. AA. (DNB.) Včeraj je v eni izmed največjih tovarn za izdelovanje kmetijskih strojev prišlo do hudega spopada med delavci, ki že več tednov ne prihajajo na delo in policijo. Delavci, ki so člani Zveze jeklarskega delavstva,

so stopili v stavko že pred nekaj tedni in so postavili svoje strahu pri vstopu v tovarno, da bi preprečili delo nekaterim delavcem. Policija je morala posesti v spopad med večjo skupino delavcev, ki so bili v bližini tovarne in med stavkoci. V spopadu je bilo ranjenih več oseb, prav tako pa so bile poškodovane nekatere naprave v tovarni. Velik del prebivalstva v Chicagu se je pridružil demonstrantom in tako so se po ulicah v mestu razvile demonstracije. Ker je mnogo delavstva v tovarnah »International Harvester Company« v stavki, je bila družba prisiljena, ustaviti delo.

Bethlehem, 26. marca. AA. (DNB.) Včeraj sta bila v livnarni družbe »Bethlehem Steel Company« v Bethlehemu (Pennsylvania) dva spopada med delavci in policijo, ko je policija hotela razgnati stavkajoče delavce. Policija je skušala razpediti demonstrante s solznimi bombami, kar pa se ji ni posrečilo. Dva oklopna avtomobila policijske prefektore, ki sta prišla redarjem na pomoč, sta se morala umakniti. Pri spopadu je bilo ranjenih več oseb.

Vilno postalo glavno mesto Litve

Moskva, 26. marca. j. (OFL.) Svet ljudskih komisarjev litvanske republike je sklenil, da se prenese prestolnica litovske republike iz Kovna v Vilno. Prenos bo izvršen do 1. septembra letos.

Pogreb bivšega senatorja Dimitrija Ilićanovića

Beograd, 26. marca. p. Danes je bil pokopan bivši senator Dimitrije Ilićanović. Pogreba so se udeležili številni zastopniki političnih, nacionalnih in gospodarskih organizacij. Med drugimi so bili na pogrebu predsednik JNS Peter Živković, Nikola Uzunović, Jovo Banjanin in Boško Jertić. Pred cerkijo se je poslovil od pokojnika niški episkop Jovan, na grobu pa se je v imenu bivših senatorjev poslovil podpredsednik JNS Jovo Banjanin.

Iz združenja jug. glasbenih avtorjev

Beograd, 26. marca. AA. Prosvetni minister je z odlokom od 21. marca 1941 odredil, da se Združenju jugoslovanskih glasbenih avtorjev odvzame dovoljenje za avtorsko pravno posredovanje, da se upravni odbor tega združenja razreši vseh funkcij pri izvrševanju avtorskoppravnega posredništva in da se izvrši likvidacija avtorskoppravnega posredništva Združenja jugoslovanskih glasbenih avtorjev. Za likvidatorja je postavljen dr. Janko Suman, član sveta strokovnjakov za avtorsko pravo. S tem je dobilo redno avtorsko pravno posredovanje združenja jugoslovanskih glasbenih avtorjev svoj konec, ter tudi ne bo glavne skupščine združenja jugoslovanskih glasbenih avtorjev, ki je bila napovedana za 30. marca v Beogradu.

Izvoz konopljinega semena prepovedan

Beograd, 26. marca. AA. Vlada je na predlog finančnega ministra, in na podlagi zakonskega predloga o splošni carinski tarifi sklenila prepovedati izvoz konopljinega semena.

Vremenska napoved

Zemunska: Oblačno bo v večini države. V severnih krajih in na primorju tu pa tam dež. Nekoliko vedro bo na jugu. Toplota se bo še nekoliko dvignila.

Naši kraji in ljudje

Pižmovka uničuje nasipe in mostove

Izdati bo treba učinkovite ukrepe za njeno uničenje

Pred leti se je pojavila v naši državi pižmovka. To je glodalec, ki najraje dela gnezda v nasipih in jih na ta način uničuje, tako da za časa poplavi proti veliki nevarnosti, da nasipi popuste in voda preplavi polja. Pižmovka se je tako razširila v naših krajih, da jo bomo morali začeti z vsemi sredstvi uničevati.

Pižmovka je glodalec in je sorodna mišim in podganam. Dolga je okoli 30 cm in ima tudi približno toliko dolga rep. Hraní se z vodnimi rastlinami, najraje pa ima sladke korenine. V dobi, ko kuruje z zori, uhaaja pižmovka na polje in uničuje cele nasade. Tudi v sadovnjakih dela veliko škodo. Če ji manjka rastlinske hrane, se harni s školjkami, polži, raki, žabami in ribami.

Domovina pižmovke je v Severni Ameriki, na meji s Kanado, v pustem področju velikih jezer. Ko so Evropci prišli v Ameriko, so takoj spoznali gospodarsko vrednost pižmovke. Prodajali so njeno kožo in meso. Ker je bil lov na pižmovke dobičkonosen, so se mnogi posvetili samo temu.

Prva pošiljka kožuhov pižmovk je prišla v London 1. 1750. Izvoz je vse bolj naraščal in je v začetku tega stoletja vsako leto znašal 3 milijone kosov. Od leta 1910 naprej pa so vsako leto nalovili do 10 milijonov pižmovk. Cena kožuhov je bila po tedanjih vrednostih 40 din za kos, meso pa so prodajali po 3 do 4 din za kg. Tako so samo za pižmovke dobili Američani letno čez pol milijarde. Zaradi velike gospodarske važnosti, je bil lov na pižmovke dovoljen samo od decembra do marca, ves ostali del leta na prepovedan. V pustih močvirnih krajih so nastale cele farme, kjer so gojili pižmovke, ki so prinašale

velikanske dobičke. Tedaj niso niti slutili, da je pižmovka lahko tudi zelo škodljiva.

Velika gospodarska vrednost, ki jo je imela pižmovka v Ameriki, je zapejala tudi grofa Koloreda Mannsfelda, da je pižmovko prinesel v Evropo. Tri samice in dva samca je 1. 1905. spustil na svojem posestvu v bližini Prage. Pižmovke so se hitro znašle in razmnožile in naslednje jesen je bila že vsa okolica polna teh glodalcev. Skozi posestvo teče potok, ki se izliva v Vltavo. Po tej poti se je pižm vika hitro širila po vsem porečju Vltave. Leta 1912, je bila že vsa češka kotlina preplavaljena z njo. Od tlej se je širila na Madžarsko, v Avstrijo in leta 1932. so jo prvič videli pri nas. Že 4 leta nato se je razmnožila po vsem Prekmurju in Medjimurju in je sedaj doma malone že po vsej Vojvodini.

Ko je grof Mannsfeld prinesel pižmovko iz Amerike, je hotel staremu svetu s tem le koristiti. Ko pa se je razmnožila, se je pokazalo, da je pižmovka, ki je pustim krajem severne Amerike prinesla toliko dobička, za naseljene kraje Evrope prav toliko škodljiva. Uničevala je nasipe, delala škodo na poljih in železniških proгах in uničevala ribji zarod. V Nemčiji in na Češkem so takoj izdali zakon za njeno uničenje.

Na posvetu v Zagrebu leta 1937. so savska, dunavska in dravska banovina v zvezi z ministrom razpravljali o ukrepih, ki jih je treba storiti za uničenje tega glodalca. Med drugim so razpisali nagrado za vsako pižmovko 20 din in še za njen kožuh 50 din. Kljub temu da se pižmovka vedno bolj širi in bo treba za njeno uničenje izdati učinkovitejša ukrepe.

Pomlad je doba gozdnih požarov

Ponovni požari nas opozarjajo k čim večji previdnosti v naših dragocenih gozdovih

Litija, 26. marca

Domala vsako leto poročamo ob prvih pomladnih dnevih o gozdnih požarih, ki jih je zagrešila nepremišljena roka izletnika ali kakšnega drugega nerodnega. Navadno krivca ne dobe, lastniki gozdnih parcel trpe škodo, gasilci in drugi reševalci pa imajo mnogo neprijetnega in težavnega dela, ko se vzpenjajo po bregovih in rešujejo tujo lastnino ter stavljajo svoje zdravje in življenje na kocko.

V našem širšem okolišču beležimo kar tri gozalne požare v poslednjih dneh. Le podjetnosti reševalcev je pripisati, da ni prišlo do hujše škode. En sam požar v revirju slatenske graščine je požgal okrog 10 hektarjev negovanega gozda. Škoda še ni ocenjena.

Prvi požar so zapazili v svetokriški občini v gozdu Grmadah. Ta revir je last lesne družbe »Reka«. Gozdni upravitelj Žitko je bil na službenem obhodu nad Pilom pri Sv. Križu, ko je zapazil, da se dviga iz gozda visok stebel dima. Sklinal je vaščane, ki so odhiteli na kraj nesreče. Z vejami in lopatami so gasili vpljeno listje in dreve. Složnemu prizadevanju reševalcev se je posrečilo omejiti požar na majhen kompleks. Upravitelj Žitko zasluži za svojo hitro reševalno akcijo priznanje, sicer bi zašel požar iz revirja Reke tudi na kmetijske gozdove, saj je bil dan precej vetroven in stela in listje zaradi sončne pripeke izredno suha.

Večjo škodo je utrpela graščina Slatina v gozdu Hrstovem grabnu. Tam je semo del velikanskih gozdov, ki se raztezajo od vasi Brega pri Litiji pa do Poljske in merijo več sto hektarjev. Ogenj so opazili šele proti večeru in so litjski in šmarnski gasilci takoj trobili alarm. Na pomoč je klical tudi plat plat zvona. Gasilci in reševalci so od vse več strani prihiteli na pomoč. Več kakor deset ur je trajalo reševanje. Presušeno resje in listje je gorelo z močnim plamenom. Reševalci so se morali po strmih pobočjih umakati pred nevarnimi žubljami. Najprej so prisločili na pomoč kmetje z Brega in Maljaka, saj se začelja Hrstov graben tik nad Maljakom. Ogenj je divjal na parceli, dolgi en kilometer in prav toliko široki. Požar so okrog polnoči trško ustavili, da je kazalo, da se ne bo več širil. Po nevarnih strmih stezah so se nato skozi temo spuščali reševalci

in gasilci domov. V gozdu so ostale straže.

Da je bil ta ukrep na mestu, se je izkazalo čez dva dneva, ko je veter razpihal tleči štor, o katerem so menili, da je brez iskre. Tedaj ni bilo v gozdu nobene straže več in žubljili so spet zajeli hrib in se razlezli v sosedno parcelo, tudi last slatenske graščine. Drugi požar je zajel tudi oni del gozda, kjer ima litjski lesni trgovec g. Fran Lavrin svoje oglenice. Požar mu je uničil okrog 1000 kg za izvoz pripravljeno ogleno in okrog 50 vreč. Ogenj so pomagali reševati tudi litjski orožniki, ki so takoj uveljavili preiskavo. Kakor vedo povedati prebivalci z Mamola, je šel kako uro prej, preden so opazili prvi požar, neki izletnik, in sodijo, da je odvrnil tleči cigareto. Oblastva s preiskavo nadaljuje. Vsi trije navedeni primeri naj bodo prijeteljem narave v svarilo. Bodite na izletih previdni, da ne bo pripadalo naše dragoceno zeleno kraljestvo.

Kop brez kruha

Podlehnik, 25. marca

Haloze so znane po svojem siromaštvu, zlasti se je naselila beda v haloške kočje pred kakimi 10 leti, ko se je pričela vinska kriza.

V gorah se je začelo najtežje delo — kop. Letos pa je to delo še posebno težko. Premalo kruha in premalo moke imamo. V februarju in v začetku marca smo dobili na osebo 2 kg moke, nekaj dni pozneje še samo 1 kg, zdaj pa jo je zmanjkalo. Tisti, ki je imel denar, je mogoče lahko kupil prejo, ki jo je bilo dovolj in je bila cenejša, vinčar s svojim skromnim zaslužkom 10 do 12 din na dan pa je ni mogel kupiti za številne družine. Tudi kruha se ne dobi. Občinski prehranjevalni odbor je dal nekemu peku malenkostno količino moke, iz katere smo jedli kruh do 10. t. m., zdaj smo pa ostali brez njega. Haložan ne živi od mesa, kave, sladkorja in podobnih jedi, temveč mu je glavna hrana kruh. Tudi za otroka je najvažnejše, da ima kosček kruha. In kje je več otrok, kakor v Haložah? Pri vsem tem pa morajo naši otroci večkrat opravljati dela odraslih.

Haložani presimo merodajna oblastva, da nam preskrbe vsaj dovolj cene moke.

Slabičem v vzpodbudo

Prišla je pomlad, povsod je treba poprijeti za delo. Nikdo se ne more več izgovarjati, da se ne utegne zadostno razgibati. Narod potrebuje zdravih sil, ne pa jamralcev in zamiznih strategov. Iz »Koroškega Slovenca« povzemamo naslednji bodrilni članek, ki naj gre vsakomur do srca.

Naša številna majhnost nas včasih dela malodušne. Zdimo se sami sebi kot slaboten otrok, ki se trese pred močjo in udarci odraslega. A narod niso otroci, temveč ne glede na svojo številčnost odrasli možje. Tisočletna je njihova zgodovina, v kateri so se razvili v polnost življenja in ustvarjanja. Kakor pa je pri odraslem človeku mera njegovih duševnih in telesnih moči bistveno odvisna od njegove volje, s katero te moči uri in krepi, tako je tudi moč naroda plod sestavnega dela na krepitvi njegovih življenjskih in odpornih sil.

V zgodovini narodov, ki so se za vse čase proslavili s svojim junastvom, s svojo odpornostjo in nezlomljivostjo, slovijo spartanci. O njih pa vemo, s kakšno silno strogostjo so vzgajali sebe in zlasti svojo mladino. Učilnice in telovadnice so bile ustanove, skozi katere je moral sleherni spartanec, čeprav je bilo tako učenje kot telesno vezbanje združeno z velikimi napori in žrtvami. To obvezno vezbanje duha in telesa po načelu, da mora bivati zdrav duh le v zdravem telesu, je bilo usmerjeno v en sam smoter: Narod krepitveni mož je nezmagljiv. Če pa mu bogovi pošljejo smrt, mora biti častna.

Podoben zgled spartanske vzgoje in spartanskega duha nam nudi komaj dobre tri milijone duš broječi narod Fincev. Svet se jim čudi. Toda danes vemo prav dobro, da so uspehi Fincev trum dolgoletne trde in žilave vzgoje mladega naroda. Zato Finci ne poznajo neprisilenosti, zato tam na majhnih kmetijah srečavaš gospodarja s srednješolsko in celo z visokošolsko izobrazbo, zato so tam v pravilnem ravnanju s duhovno izobrazbo razvili finški zemlji in narodu primerne sportne panoge do take višine, da že leta in leta obvladajo svetovne rekorde. Pri vsem tem je bilo slehernemu Fincu nad vse jasno, da vse to duševno in telesno vezbanje ne sme biti sebični cilj posameznikov ali lov za svetovno slavo enega, temveč da morajo vsi ti napori stati v službi države, naroda in njegove časti.

Ob takih zgledih lahko spoznamo tudi mi vrednost in pomen vztrajnega ter smotrnega dela na krepitvi naših življenjskih sil. Saj ti izgledi kažejo čisto jasno pot, po kateri nam je treba hoditi. V duhovnem oziru si lahko pomagamo s samovzgojo, z vztrajnim urenjenjem v osvajanju čednosti naših prednikov, ki so bili predvsem pravico in resničeljubni, v osvajanju kreposti naših velikih mož, ki so bili odkriti in kleni značiji. Telesno moč pa bomo krepili v trdem boju z zemljo in prirodo in se z negovanjem zdravega sporta, ki nas bo vodil v naravo med prijatelji, ki bo krepil naše mišice, nas usposabljal, da postanemo odporni v boju za obstanek in vzburjal v nas veselje in optimizem. Poleg tega ne smemo pozabiti, da je zgrabiti danes sport kakor malokateri pojav tako rekoč ves svet. Služi mu svetovno časopisje, služijo mu radio, sport je dalje postal važen činitelj v mednarodnem življenju, on je največji posredovalec, odnosno zblizevalec med narodi in državami. Kjer so bili diplomati brez moči, tam so sportni rekorderji gotovo nekaj dosegli. Tudi pedagogi vidijo v sportu zelo uspešno sredstvo, po katerem se uč mladina samo od sebe vzgajati. Kajpak se je tudi v sportu treba držati zlate srednje poti in imeti vedno pred očmi, da je naše življenje duševno-telesno vršenje, v katerem naj ima duševna stran vedno prvenstvo.

Narod je velika družina posameznikov. Ako so posamezniki izklesani in jekleni značiji, polni vere v sebe in svojo vrednost, potem je tak tudi narod in je taka njegova moč. Krepki in zdravi posamezniki — trdoživci in neumirljivi narod!

Tako »Koroški Slovenec«.

K članku imamo samo eno pripombo: Kjer ni sportnega združenja, vstopite v Sokola, ali pa sami ustanovite četo!

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

njičkue in »Plesom v Savoyu« je pridobil blagajni slovarce, »Bocaclo« in »Vesela vdova« sta pa iznova potrdila, da je njun sloves upravičen.

Kot stvorcev z režiserjem je vselej poln domislekov, vendar ti domisleki niso slučajnosti, temveč imajo svoj izvor v muziki in slogu opere. Bilo mi je vselej prijetno delati skupno s Štritofom, kajti njegovi nasveti so bili vselej dragoceni.

Druga, prav posebna uvačevanja vredna ljubantova zasluga pa je, da je pri pomogel k čiščenju opernih libret. To čiščenje pa mu je delalo toliko težav in neprilik, da je vse skupaj zavrgel in pričel prejavljati na novo. Danes je večina novih oper njegovo prevajalsko delo, pa tudi opere »železnega« repertoarja je dobera

Naše ljudstvo ljubi svojo zemljo

Negotovi časi so ga v tem že bolj utrdili

Posledice sedanje vojne se močno občutijo tudi pri nas, dasi še nismo neposredno prizadeti v oboroženem spopadu. Naš mešan in v nič manjši meri naš deželan od srednjega kmetu pa do revnega kočarskega viničarja živo občutijo vedno bolj naraščajočo dragotino. Živeča primanjkuje in ga skroda za drag denar ni mogoče dobiti. Da o pomanjkanju obleke niti ne moremo govoriti.

Po Slovenskih gorah in Haložah so v polnem teku vinogradniška dela. Po gorah vihte svoje pridne roke okopajo in okopajo, ki obračajo plasti zemlje in uravnavajo trto. Vkljub sedanjim negotovim časom je življenje na podeželju tako kot prejšnja leta. Le običajno živahno petje okopačev, ki je prejšnja leta odmevalo po gorah, je letos utihnilo, ker je moška mladina v veliki večini odtegnjena od doma. Prejšnja leta je vedre okopače navduševala žlahtna kapljica, katere je bilo ob takšnih prilikah v izobilju. Letos so vinski zaloge po večini že izčrpane, saj je bil laniški pridelek razmeroma majhen in so ga vinogradniki po večini spričo denarne stiske odprodali. Radi teh okolnosti je se-

daj izgnilo iz našega vinorodnega podežlja pijančevanje, ki je bilo vsako leto prav ob priliki prve pomladne vinogradniške kope na višku.

Poleg stremženja našega podeželskega ljudstva v uravnen pogledu je opaziti tudi popolno stremženje v duhovnem pogledu. Naš kmet in delavec ne nasleda več raznim govoricam in prišepetavanju raznih vznemirljivcev, kakor je bilo to opažati prve mesce ob nastopu sedanje vojne. Duhovna strjenost našega Slovenjgoričana in Haložana je dandanes na popolnejši višini kot kdaj prej.

Z ozirom na gornje okolnosti moramo z zadovoljstvom ugotoviti, da je prišel naš mali človek do zaključka, da mu izven svobodne Jugoslavije ni življenjskega mesta. Le v jugoslovanski skupnosti vidi možnost doseči oni položaj, ki mu kot članu človeške družbe pripada. Tega osnovnega pogoja se v polni meri zaveda zlasti naša mladina, ki je zavrgla medsebojne spore in razračunavanja in z vsemi trezno miselnostjo utrjuje našo narodno in državno skupnost. —jh.

Morje naplavlja blago s potopljenih ladij

Ladijski promet na Jadranu je popolnoma varen

Dubrovnik, marca

Tudi Jadransko morje ima svoj delež, odkar se je pričela vojna na Sredozemlju. Bitke se vodijo sicer daleč od naših teritorialnih vod, kljub temu pa vzbujajo zanimanje, ki ima pri mnogih svoje posebne razloge. To so namreč ljudje, ki ob naših obalah love različni material, ki ga prinašajo vodne struje.

Znano je, da struji voda iz Sredozemskega morja ob albanski in nato ob naši obali vse do Kvarnera. Kjer se obrne in se ob italijanski obali vrača. Te vodne struje prinašajo mnogo materiala, ki se začne lov nanj že pri Budvi. Ker pa je morje tam odprto in je obala slabo razčlenjena, večina tega materiala plove proti Dubrovniku, kjer se v mnogih zalivih in med otoki zastavlja in postaja plen »lovcev«. Eden med njimi je tudi 19-letni brezposelni radijski mehanik Mario Leon. Na glavi nosi nenavadno mornarsko kapo. O svojem lovu pripoveduje: To kapo sem ujel 15 milj od Lokruma, tedaj ko so angleške ladje prvič v sedanji vojni prišle v Jadransko morje. Med plenom, ki smo ga ugrabili morju, so bili štirje sodi nafte, nadalje velika količina neke masti, ki so pozneje zvedeli, da jo uporabljajo pri tankih. Neko podjetje je takoj odkupilo vse nalovljeno mast in jo uporabilo pri izdelovanju mila. Tudi 7 kub. metrov lesa, ki smo ga zajeli, je šlo dobro v denar. Ladijskih razbitin, mornarskih in letalskih pasov za reševanje pa je vse polno. Zajeli smo tudi več sodov olja.

Delo teh lovcev pa je težko. Samo tedaj so na poslu, kadar je morje nemirno. Če tedaj ne ugrabijo plena, ga zanese voda dalje proti severu, zato se mnogih teh lovcev sele. Če jim uide plen, gredo za njim do kraja, ki je zopet pripravljen za lov.

Med drugimi predmeti je prineslo morje k našim obalam tudi nekaj min, ki so se odrgale najverjetneje ob albanski obali. Nekaj jih je eksplodiralo ob udarcu v obalo in je pri tej priliki bilo v Budvi precej škode in tudi človeška žrtev. Zaradi tega so bili izdani vsi potrebni ukrepi, da bi se naši ljudje in njihovo imetje obvarovalo pred škodo. Število odtrganih min pa je majhno, tako da zaradi tega redni tovorni in potniški promet nista ovirana. Na južnem delu naše obale stalno patrolirajo jedrince in letala, da ne bi prišlo do kakšne nesreče. Odkar so polčrne mine v Jadranu, so našli 8 min v naših vodih, ki so jih naše vojaške oblasti po svojih strokovnjakovih demontirale.

Vzrok za okrnjena promet po morju ni so mine, pač pa v prvi vrsti pomanjkanje premoga. Mostarski rudnik, ki je zalagal naše ladje s premogom, je poplavljen. Od drugod pa je danes težko dobiti premog, ki je primeren za parnike.

Zanimiv je primer z dvema minama na Hvaru. Oblastva so bila obveščena, da se v dveh zalivih nahajajo mine. V prvem izmed navedenih zalivov je komisija vprašala nekega ribiča, če mu je kaj znano, da se v zalivu nahaja mina. Ribič je to zanimal. Ko pa so ga ostreje prišli, je priznal, da je izvelkel mino iz morja in jo skril v gozdu kakih 150 m od obale. Hotel si je prisvojiti 150 kg okraizita, ki ga mina vse-

buje. Mino, ki je bila v drugem zalivu, so odstranili. Še zanimivejši je primer, ki se je zgodil pri Vrgadi, v bližini Biograda na morju. Strokovnjaki so prišli, da bi odstranili mino, o kateri se je že mnogo govorilo. Na označenem mestu pa so našli samo prazen oklep neke stare mine iz svetovne vojne. Oblastva domneva, da so jo položili tihotapci, ki so ves čas, ko je mina plavala po morju, lahko nemoteno vršili svoj posel, ker so se ladje finančne kontrole izogibale tistega kraja v strahu, da mina ne bi eksplodirala.

Ob 25 letnem jubileju

dirigenta Nika Štritofa

Bizetova »Carmena« z Zlato Gjunjenčevco v naslovni partiji in Aldo Nonijevco kot Micaelo

Aldo Nonijeva, ki je bila nekaj sezon članica ljubljanske Opere in je pri našem občinstvu zelo priljubljena, bo stopila jutri ob slavnostni priliki spet na naš operni oder. Med skušnjo za to uprizoritev sva našli nekaj minut za kratek pomenek, kam jo je vodila pot, odkar je nehala biti članica zagrebške opere. Pripovedovala je:

»Pela sem Lucijo Lammernmoorsko in glavno žensko partijo v Ljubeznem napitku v Trstu. Moj portner v poslednji operi je bil znameniti tenorist Malipiero. Razen tega sem pela tudi Gildo v Rigolettu na tržaškem: Gradu, kjer sta bila moja sopetca baritonista Galeffi in Tagliabuo. Peti na tržaškem Gradu je prvi užitek kajti pri predstavi pod milim nebom je bilo navzočih 20 tisoč ljudi. Razen tega sem pela Angelino v Zakonu na menico v Rimu, glavno žensko partijo v Glaniju Schicchiu v Bologni in Gildo v puljski Areni. V tem času sem dobila tudi ponudbo za gostovanje na dunajski dvorni operi, kjer bi morala peti Rosino v Seviljskem brivcu. Toda zaradi težke potovanja to ni bilo mogoče.«

»Kakšni so načrti za bližnjo bodočnost?«

»Gostovala bom v Benetkah in Milenu, kjer bom pela nekatere izmed navedenih vlog.«

Partijo Micaela bo pela prvič na našem odru in sicer v slovenskem jeziku.

Maša St.

Kulturni pregled

Niko Štritof

Hotel bi dati tem vrsticam naslov »Gospod iz orkestra«. Ta naslov pa bi ne bil popolnoma pravičen, kajti beseda je o gosposodi, ki je sicer v orkestru, vendar stoji nad njim in sredi njega. Ta situacija dirigenta prikazuje neko simbolno važnost in odgovornost tega poklica. Komur je bilo dano, da stoji na takem vzvišenem mestu že četrto stoletje, o tistem se bo dalo nedvomno povedati marsikaj.

Dirigent slovenske opere Niko Štritof se udeležuje že mnogo dalje ko pet in dvajset let v našem glasbenem življenju. Prvi koraki so bili storjeni globoko pred svetovno vojno. Srečamo ga že kot srednjšolca, ko nastopa na koncertih Glasbene Matice, igra violino, potem spet čelo in spremlja na klavirju tovariše pevce, ki so nekateri doživljali kasneje uspehe doma in v tujini. Od šolskih lekcij, dijaških nastopov v opero je Štritofu le korak — prav priroden korak in pa potreben, saj je bila v tistih letih slovenska opera velika reva in se z njo otepal kakor je vedel in znal vseznalec, kapelnik Benšek. Tudi Štritof mora zagrabiti za vsako delo: korepetitor, dirigir, uč zbor in soliste, poleg vsega pa poučuje tuje pevce slovenske. Kdo je tolačil primatei Nordgartovi zapletene slovenske vokale, razne o-je in e-je, kdo razlagal Špankovi, prvi Straussovi »Elektrici«, da slovensčina ne pozna kar treh trdih er-rov. Bilo je teh »dijakov« obilo in marsikateri njih je pel svoj part v lepi slovensčini, pa ni vedel za vsebino. Zadevno ni niti po-

trebno, da segamo tako daleč v preteklost, saj je mala Aldo Nonijeva še pred nekaj leti pela Musetto po naše in jo je Štritof naučil, kakor kosa, frazo za frazo — pa je bilo kar lepo in dobro.

Lahko in prijetno je pisati ob jubileju človeka, ki ima za seboj toliko pestrega in uspešnega dela. Skoraj težko je verjeti, da utegne biti v eni osebi združenih toliko dragocenih vrlin in lastnosti. Štritofovo udeleževanje se ne razteza samo na dirigentske posle. V teku let je bil: korepetitor, zborovodja, dirigent, režiser, učitelj in pedagog, komponist in pisatelj, prevajalec in organizator. V sleherni panogi se je izkazal za mojstra, ki ve, kaj hoče in ima za to tudi vse potrebno, ogromno znanje.

Iz obilice Štritofovega udeleževanja naj poudarim prav posebno dvojico: Prvo je njegov zanesljiv čut izbire del, ki jih je uvedel v repertoar slovenske opere. Po njegovem posredovanju je dobila opera v svoj repertoar dela, ki so svetovnega slovesa in so vendar celo na največjih zavodih prezrta ali pa samo deležna bežnega uspeha. Tu imamo, postavimo, Prokofijeva moderno delo »Zaljubljen v tri oranžje«, Šostakovičovo »Jekaterino Izmaijlovo« ali Respighijev »Plamen«. Po njegovi zaslugi so bili osveščeni operni biseri »Manon«, »Traviata«, »Hofmanove pripovedke« in nešteto drugih. Ni se zanimal samo za veliko opero, tudi opereti je pogosto pomagal na noge z osvežitvami in rešili. S »Pri belem ko-

prekuhan in osnažil nepravilnosti, bodisi jezikovnega ali muzikalnega značaja.

Več ko pet in dvajset let suče torej jubilant taktirko v naši operi. Pa ne samo v operi. Nekaj let je vodil zbor Glasbene Matice, vodil nešteto koncertov in se nazadnje udeleževal uspešno tudi kot komponist. Znan je so mu torej vse skrivnosti, ki jih skriva morda najlepša umetnost, kar jih pozna človeški duh — tajna muzike.

Sreda vsega bogatega življenja, ki ga terja tak poklic, je našel Štritof še vedno časa dovolj, da se je bavil tudi z juristarjo in pa strokovno znanstveno s fiziko — akustiko. Svetovna vojna mu je naložila včasih svojevrstne naloge — naredila ga je za arhitekta, ki je gradil ceste in železnice in ki je vodil nekaj časa beograjski tramvaj.

Praznik je zasačil Štritofa sredi dela in novih načrtov. Ker je vse vder in poln volje, vemo, da pomeni ta praznik pot naprej in navzgor.

Ost.

ZAPISKI

SE O BESEDI »NOVINE«

Ljubljanski tednik »Slovenija« mi očitno v številki z dne 21. t. m., da sem začel zagovarjati izposojenke, menda zato, ker želim, da bi se besedi »novine« in izvedenkam priznala vsaj pravica sinonima v dobri ključni slovensčini. Jezikovni sodelavec tega lista navaja mnenje slovničarja dr. Breznika o tako imenovani »časnikarski slovensčini«. O vprašanjih, ki so v zvezi z jezikom v listih in le-ta ni pri nobenem narodu na tisti višini kakor jezik v poetičnih stvaritvah (mar jezik v naših leposlovnih knjigah ustreza vsem visokim

zahtevam?) — je že bila in še bo beseda ob primernejši priliki. Ljubezni pozornosti slavista, ki ga zanima boj za besedo »novine«, sem dolžan hvalo, da me je opozoril na dognanja dr. Breznika glede besede novine. Ta slovničar, čigar avtoriteto utegne priznati tudi omenjeni list, če ga že navaja v boju zoper nevske »novinarje«, je priobčil v III. knjigi Razprav znanstvenega društva za humanistične vede v Ljubljani (1926) obširno razpravo Slovenski slovarji (str. 110—174). Tu omenja, da ima prvi besede novine kapucin o. Hipolit iz Novega mesta (po 1650—1722) v svojem latinsko-nemško-slovenskem (I) in nemško-slovensko-latinskem (II) slovarju. Breznik piše na str. 137/138 »Razprave« III. tole:

»Novine (Neue Zeitung II 133; I 392: Novilla... novine; besede je našel že pri Kastelu: Nova, orom... nouine, noue rihiz in ji je dal novo metonimijo; odtod Pohl(in): Novina Zeitung Novalla, Gutsman(an): Novize, novine, neue Zeitungen (528); Murko: Novine, die Zeitung (251), Janežič 1851: Novine, Zeitung, Journal; beseda se je razvila doma, zato jo Pieteršnik po krivici šteje kot hrv. izposojenko: novine die Zeitung (po ha).«

To je torej znanstveno veljavno dognanje glede besede, ki se zdi nekaterim našim jezikovnim politikom vredna vsega zanikanja, ker jo rabijo tudi Hrvati, Srbi, Čehi in Slovaki. Naši samorodni puristi jo preganjajo kot vsiljivo izposojenko, čeprav je slovenska domaćinka ter blizja stvarnem pojmu in družbeni funkciji žurnalistike kakor po »Zeitung« prirejena poznejša beseda »časnik«.

Potemtakem smemo besedo »novine« z izvedenkami rabiti vsaj kot enakovredni sinonim s »časnikom«. Tisti, ki razširjajo slovenski besedni zaklad z raznimi provin-

raven nov. Ker pa je nastalo nevarnost plazov, so začeli kopati 20 metrov v globok naplaven jašek. Ko so hoteli jašek razširiti in popraviti štiri okvire v jašku, so le 16. oktobra p.pustili okvir v jašku, v katerem je delal delavec Anton Znidar. Okviri so Znidarja stisnili tako da se ni mogel rešiti. Korošec mu je prihitel na pomoč. Ker pa mu sam ni mogli pomagati, je poklical druge ljudi. Po 11 urah je uspelo rešiti Znidarja, ki ni imel nobenih zunanjih poškodb. Znidarja so spravili na nje-gov dom, kjer mu je prvega postalo slabo in je podlegel srčni kapi. Inž. Dušan Rudolf je kot izvedenec izjavil, da so bile v gradnji jaška napake. Korošec je bil obsojen na 3 mesece strogega zapore pogojno za dobo 2 let.

Gospodarstvo

Viharno hmeljarsko zborovanje v Celju Ustanovitev združenja hmeljarjev za Slovenijo

Celje, 26. marca.

V dvorani Ljudske posojilnice v Celju je bil včeraj, na praznik dopoldne ustanovni zbor združenja hmeljarjev za Slovenijo. Zbralo se je okrog tisoč hmeljarjev in občni zbor je za gospodarsko zborovanje potekel precej viharno. Gosp. Alojzij Mihelič, ki je zborovanje otvoril, je najprej pozdravil zastopnika kmetijskega ministra inž. Primožiča Simoniča, šefa odseka za poljedelstvo in živinorejo pri kmetijskem oddelku banske uprave, dr. Jožka Dolinarja, sreskega načelnika dr. Zobca, predsednika Kmetijske zbornice Martina Steblovnika in banovinskega hmeljarskega nadzornika Janka Dolinarja. Vodstvo ustanovnega občnega zbora je nato prevzel inž. Simonič. Tudi on je najprej pozdravil vse udeležence, nato pa o njem razvoj slovenskega hmeljarstva in njegovo sedanjo krizo ter se dotaknil lanske uredbe o hmelju. V imenu banske uprave je pozdravil občni zbor dr. Dolinar. Omenil je, da bo banska uprava imenovala hmeljsko komisijo na predlog združenja hmeljarjev za Slovenijo. Denarna sredstva novega prisilnega združenja bodo tvorili 1 odstotek od izkupička za hmelj in denarne kazni.

Gosp. Josip Jelovšek iz Petrovč je predložil pravila združenja. Med čitanjem so začeli zborovalci protestirati. Zahtevali so, da mora biti sedež združenja v Zalcu in ne v Celju. Kritizirali so tudi, da hmeljarji niso bili pravočasno obveščeni o novih pravilih, da bi jih mogli preštudirati in zavzeti svoje stališče. Na vprašanje, kateri so bili predlagatelji pravil, hmeljarji niso dobili pojasnila. V debato, ki je bila prepletena s številnimi ogorčenimi medklici, so posegli gg. Martin Jošt iz Gotovalj, ravn. Sušterič iz Zalca, Kuder iz Griz, Turnšek s Polzele, Mihelič in drugi. Končno je g. Martin Jošt predlagal, naj bo sedež novega združenja v Zalcu in da naj združenje od prihodnjega občnega zbora po potrebi spremeni pravila. Po glasovanju je predsednik ugotovil, da so pravila sprejeta in da bo sedež združenja v Celju.

Tudi volitev upravnega in nadzornega odbora je bila viharna. Predsednik je proglasil, da je bil izvoljen naslednji upravni odbor: predsednik Pongrac Turnšek s Polzele, podpredsednik Ljudevit Kuder iz Griz, tajnik Josip Jelovšek iz Petrovč, bla-

gajnik Anton Novak iz Sočanja, odborniki Alojzij Mihelič iz Celja, Martin Steblovnik iz Smartnega ob Paki, Jernej Kunst iz Grajske vasi, Jeronim Maric iz Braslova, Franc Golež iz Vojnika, Stanko Sečnikar iz Velenja, Peter Mravljak iz Vuhreda in Ivan Lovrač iz Medije-Izlake. Za člane nadzornega odbora so bili izvoljeni: Jože Cetina iz Sp. Grušovelj, Jože Vasle z Gomilskega, Ivan Marolt ml. iz Braslova, Avgust Vrančič iz Sočanja. Hmeljarski stvari ne bo v korist, da v upravnem odboru nista zastopana osrednja hmeljska okoliša Zalec in St. Peter v Savinjski dolini.

Proračun združenja za dobo od 1. aprila 1941 do 31. marca 1942 predvideva 200.000 din izdatkov in ravno toliko dohodkov. Dohodke v znesku 200.000 din bo tvoril 1 odstotek izkupička za hmelj. Glasilo združenja postane »Slovenski hmeljar«, ki ga bo vsak član združenja prejemal brezplačno. Vabila na občne zbore Združenja hmeljarjev bodo objavljena samo v »Slovenskem hmeljarju«, ki je bil doslej glasilo Hmeljarske zadrage.

Gosp. Martin Steblovnik je kot predsednik Kmetijske zbornice pozdravil ustanovitev združenja. Banovinski hmeljarski nadzornik g. Janko Dolinar je ob zaključku potočal, da je 70% hmelja v Sloveniji še neprodanega. V tem pogledu so zlasti mali hmeljarji hudo prizadeti. Poleg dosegljivih hmeljskih kupcev nastopa sedaj tudi t. i. revod kot kupec hmelja. Po 40 dneh mesecih je uspelo dobiti od Anglije dovoljenje za izvoz 12.000 stotov našega hmelja iz Jugoslavije v Ameriko. Potrebna pa je državna supergarancija za ta hmelj. Ta supergarancija bo morda že v nekaj dneh izdana. Prevedu, nakar se bo lahko začelo prevzemanje hmelja. Ta izvoz hmelja pa ni docela zagotovljen, ker je odvisen od mednarodnega položaja. So pa izglede, da bo Sovjetska Rusija nakupila še nekaj savinjskega hmelja.

Zelo razburjeni in burni občni zbor je trajal dve uri in pol. Po končanih volitvah je vodil občni zbor predsednik Pongrac Turnšek.

Pri pojavih zastrupljenja, povzročenih po pokvarjenih jestevinah je pravočasno uporabljena naravna Franz-Josef-ova grenčica dobro sredstvo.

Reg. S. br. 15.484/35.

tev v višini 0,3 milijona Din. Naš klirinški dolg v Belgiji se je zmanjšal od 2,1 na 1,6 milijona Din. Danski pa dolgujemo v novem in starem računu 5,3 milijona Din (prejšnji teden 5,2).

V kliringu s Francijo, kjer so se prejšnji teden naše terjatve naglo zmanjšale od 3,5 na 0,5 milijona frankov, smo sedaj prišli v dolg in dolgujemo na tem računu 0,4 milijona frankov. V kliringu s francoskimi kolonijami pa se je naš dolg po zadnjem običnem zmanjšanju od 4,9 na 0,94 milijona frankov za malenkost dvignil na 1,0 milijona frankov. Med aktivnimi klirirki je omeniti povečanje salda naših klirinških terjatev v Nizozemski od 7,2 na 7,8 milijona din in v Belgiji od 2,0 na 2,4 milijona Din. Finski pa dolgujemo 2,4 milijona Din.

Postavitve referentov za promet blaga in kontrole cen v 47 mestih

V torkovi številki smo poročali, da je minister za oskrbo in prehrano izdal razpis za popolnitev 8 uradnih mest, in sicer 7 sefov odsekov za oskrbo in prehrano pri vseh banskih upravah in 1 mesto referenta za promet blaga in kontrole cen pri upravi mesta Beograda. V tej zvezi smo pripomnili, da bo minister enako kakor v Beogradu ustanovil mesta referentov za oskrbo in prehrano tudi v avtonomnih mestih. Po čl. 14 uredbe o ustroju ministrstva za oskrbo in prehrano od 12. t. m. sme namreč minister za oskrbo in prehrano po potrebi postaviti svoje referente za promet blaga in kontrole cen tudi v mestih s pravico upravne oblasti prve stopnje (§ 149 zakona o mestnih občinah). Tak referent je neposredno podrejen banu in mu morajo mestna poglavstva staviti na razpolago potrebne prostore, pisarniški material, kurjavo in razsvetljavo.

V »Službenih novinah« od 25. marca objavlja sedaj minister za oskrbo in prehrano razpis za popolnitev 47 uradnih mest referentov za promet blaga in kontrole cen v mestih (ta mesta so razporejena od VIII do IV/2 položajne skupine). Pravico sodelovanja pri tem razpisu imajo diplomirani pravnik, državni uslužbenec, do vršeno pravno fakulteto in diplomirani absolventi komercialne šole s stopnjo fakultete. Vsi pa morajo izpolnjevati splošne pogoje po zakonu o uradnih klirkih. Prijave je predložiti z vsemi dokazi ministrstva za oskrbo in prehrano v zaprtih kuvertah z označbo »Prijava za konkurso, in to najkasneje v 10 dneh po objavi v »Službenih novinah«, to je do 4. aprila.

S postavitvijo referentov za promet blaga in kontrole cen v mestih bodo poslali s področja ministrstva za oskrbo in prehrano prešli na te referente, ki bodo neodvisni od občinskih poglavarstev.

Nove maksimalne cene za drva in deteljino seme

Na osnovi uredbe o cenah je minister za oskrbo in prehrano izdal naredbu o najvišjih cenah za drva, ki velja za vse železniške in rečne postaje razen v banovini Hrvatski, dravski, vardarski in zetski banovini. Po tej naredbi se ne smejo prodajati drva po višjih cenah, kakor ustreza pariteti nižje navedenih cen, ki veljajo franco vagon (šlep) pariteta Prijedor odnosno Pale pri Sarajevu (v smeri proti Beogradu): Bukova drva I. 116 din (za 10-tonski vagon 2088), II. 106 din (1908), III. 93 din (1674); hrastova I 107 (1926), II 97 (1746), III. 85 din (1275), itd. Za bukovce nevezane žagarske odpadke je določena vagonovska cena 1350 din, za mešane trde nevezane žagarske odpadke pa 1265 din. Nasproti dosegljivim maksimalnim cenam so nove cene deloma znižane pri drvah od mehkih listničarjev medtem ko so ostale cene v glavnem nespremenjene. Na novo pa so določene maksimalne cene za vagonovske prodaje nevezanih žagarskih odpadkov.

Z drugo naredbu je minister za oskrbo in prehrano določil najvišje cene za čisto seme rdeče detelje in lucerne. Po tej naredbi so za lastnike čistilnic in za one trgovce in ustanove, za katerih račun poslujejo čistilnice, določene v prodaji na debelo naslednje najvišje cene: za seme rdeče detelje 32 din za kg, za seme lucerne pa 40 din za kg, vse franko prodajalnicu odnošno čistilnic. Seme mora biti čisto in atestirano (opremljeno s plombo). V prodaji na drobno smejo prodajalci na gornje cene pribiti efektivne stroške prevoza do svojega obrata in 3 din pri kg za kosmatilni zaslužek. Prodaje preko 100 kg se smatrajo kot prodaje na debelo. Lastniki čistilnic in trgovci, na katerih račun poslujejo čistilnice, smejo pri prodajah izpod 100 kg zaračunati tudi zaslužek trgovca na drobno, ki znaša 3 din pri kg.

Trgovsko zborovanje v Celju

Združenje trgovcev za celjski, gornjegrajski in šmarnski srez je imelo včeraj v veliki dvorani Narodnega doma v Celju svojo 18. redno glavno skupščino. Predsednik g. Ludvik Košir iz Prekopa je predčrval tajnika Zveze trgovskih združenj dr. Pustiškega in svetnika Trgovskega industrijskega zbora Maksa Cukala, nato pa je poročal o sedanjih velikih težavah, s katerimi se bori naše trgovstvo. Kritiziral je poslovanje prehranjevalnih uradov v nekaterih občinah in obsejal ustanavljanje konsumov in gradil, ki so delavce raznih ugodnosti. Zgradil je nezavednost nekaterih članov sreskega združenja, ki so lani prijavili, da potrebujejo količine sladkorja, ki zaostaja za dejansko potrebo, kar je imelo za posledico, da je bil celjskemu srezu dodeljen premajhen kontingent sladkorja. Dokazila se je ustanovna občnega zbora Združenja hmeljarjev za Slovenijo, ki je bil v torko v Celju, in nastopil proti temu, da bi to združenje delovalo na škodo solidni hmeljski trgovini. V celjskem okolišu se je trgovina lani slabo razvijala. Predsednik se je zahvalil zbornici, Zvezi trgovskih združenj in oblastvom za podporo.

Tajnik g. Coklin je poročal, da je imelo združenje lani mnogo posla, da je članstvu razložilo nove uredbe, ki zadevajo ergovino. Sedanje izredne razmere so zlasti podedile trgovski stan hude prizadele. Kmečka zaščita ni prinesla trajnih koristi. Zaščiteni kmetje sloba plačujejo stare dolge in delajo nove, tak da so danes spet v istem položaju, kakor so bili pred zaščito. Nujno potrebno je dvigniti kmetijsko

proizvodnjo tako, da bo donajala kmetu trajno koristi. Potem ne bo več treba kmečke zaščite. Na pritožbe proti odločbam sreskih načelnikov o maksimalnih zaslužkih pri prodaji na drobno je banska uprava izdala nova zadefinirana odločba z enotnimi odstotki kosmatega zaslužka za vsa banovino. Sresko združenje si je zamenjalo prizadevalo, da bi zaradi draginje doseglo višjo oceno naravnih dajatev trgovcev za trgovske pomožne moči. Tajnik je v svojem poročilu navedel tudi borbo proti šumarstvu. Banska uprava je z naredbu z dne 10. maja 1940 prepovedala krošnjarenje v nekaterih srezih, med temi tudi v gornjegrajskem srezu. Nato je sresko združenje predlagalo prepoved krošnjarenja tudi v celjskem in šmarnskem srezu, a ni imelo uspeha.

Dr. Pustišek je poročal o delovanju Zveze trgovskih združenj za dravsko banovino in njenih sekcij. Maks Cukala pa o delovanju Zbornice za TOI. Novi proračun sreskega združenja predvideva 97.600 din izdatkov in prav toliko dohodkov. Letna članarina znaša 50 din, izredna doklada pa 67%.

Zborovalci so sprejeli predlog g. Cvenkila, naj bi bile uredbe o cenah življenjskih potrebščin v bodoče jasnejše. Po daljši debati je bila z veliko večino sklenjena uvedba nedeljskega počitka v trgovinah v območju sreskega združenja. Ta nedeljski počitek naj velja tudi za zadrage in konzume. Nadzorstveno oblastvo naj strogo pazi na izvajanje nedeljskega počitka. Ob cerkvenih zborovanjih in sejah bodo trgovine v dotičnih krajih odprte.

V upravni odbor sreskega združenja so bili izvoljeni naslednjaki: predsed. Ludvik Košir, I. podpredsednik Josip Turšek, II. podpredsednik Alojz Preaz, III. podpredsednik Maks Stiglic, odborniki Anton Cvenkel, Riko Maršič, Josip Lavrič, Filip Šnabl, Franjo Zmave, Ferdo Remic, Anton Marovt, Edc. Löschnig, in Franjo Pauko, v nadzorstveni odbor pa gg. Ivan Vizoviček, Stanke Senturc in Stefan Rednak.

Maks Cukala je poročal o hmeljski trgovini in izglede za hmeljske kupce. V Savinjski dolini je za okrog 54 milijonov dinarjev hmelja še neprodanega. Govornik je poročal o izglede za izvoz našega hmelja v Ameriko in Sovjetsko Rusijo. Sprejel je bil njegov predlog naj bi Prevod, Hmeljarska zadruga in hmeljski trgovci pri nakupovanju in izvozu hmelja delovali skupno. Govornik je poudaril, da je slovenskim hmeljskim trgovcem uspelo izriniti židovske hmeljske trgovce. Ob zaključku je predsednik g. Košir pozval članstvo k slogi, disciplini in vztrajnemu in solidnemu delu.

Skupščina ptujskih trgovcev

V soboto je bil občni zbor združenja trgovcev. Predsednik g. Ivan Snój je omenil težke čase, s katerimi se mora boriti trgovec za svoj obstoj. Kljub temu pa trgovcem očita da so povzročitelji sedanje draginje. Zato je bil pri zvezi ustanovljen poseben odbor, da brani trgovstvo proti krivičnim napadom, ki jih iznašajo v zli nameri nasprotniki trgovstva. Obrazložil je visoke davščine, ki so naložene ptujskim trgovcem. Zahvalil se je zvezi in Zbornici za TOI za veliko delo, ki sta ga izvršili in ga še vršita v korist trgovcev. Ob koncu svojega poročila je sporočil, da je združenje izročilo lani izvoljenemu častnemu predsedniku g. Francu Lenartu diplomu, za katero se je pisмено zahvalil in priložil znesek 5.000 din z željo, da bi se v Ptuj zgradilo trgovski dom ter bi bila ta vsota kot prvi temeljni kamen.

Tajnik g. Osenjak je poročal, da šteje združenje 152 članov, ki zapošlujejo 164 pomočnikov. Blagajna, ki jo vodi g. Vrabl Franjo izkazuje 39.742 din dohodkov in 37.174 din izdatkov, premoženje pa znaša 50.850 din. Soglasno je bil odobren proračun v znesku 51.183 din.

V imenu Zveze trgovskih združenj je govoril podpredsednik g. Pintar iz Maribora. Zavzemal se je za uzenačenje bruto dohodka, za pravično poslovanje aprovizacijskih ustanov in za čast trgovskega stanu, ki ob vsaki priliki žrtvuje največ za kulturne in socialne ustanove. Svetnik Zbornice za TOI g. Milko Senčar je orisal poslovanje sreskih in krajevnih preskrbovalnih uradov ter razne pomanjkljivosti in napake ki se pri poslovanju opažajo. Ob koncu je bilo še sklenjeno, da trgovci ne smejo za novo leto in ob slidenh prilikah deliti daril, da se bo članarina za tekoče leto odmerila po davčni moči člana, da morajo umeti nakupovalci legitimacije, ki jih izdaja združenje. Sprejeli so tudi predlog da se naloži v fond za trgovski dom še znesek 25.000 din. V debati so se razmotrivali pomanjkljivosti aprovizacije, o prichani, o preskrbi življenjskih potrebščin in drugih težavah.

Gospodarske vesti

— **Pred uvedbo tih brezmesnih dni.** Iz Beograda poročajo, da je ministrstvo za oskrbo in prehrano sestavilo končni predlog uredbe o uvedbi tih brezmesnih dni. Na to uredbo je pristala tudi banska oblast v Zagrebu. Kakor zatrjujejo bodo brezmesni dnevi v sredo, četrtek in petek. Predvideno je, da bo uredba stopila v veljavo 31. t. m.

— **Novi nakupi hmelja za račun Sovjetske Rusije.** Iz Zalca nam poročajo, da je bilo včeraj za kontinentalni račun kupljenih 200 metriskih stotov hmelja po 23 do 25 din, zastopnik Sovjetske Rusije Sokolov pa je sklenil s Hmeljarjem d. d. v Zalcu pogodbo za nakup novih 4500 metriskih stotov blaga po istih pogojih, kakor je bilo že prejšnji mesec kupljenih 3000 metriskih stotov. Nakupovanje se bo pričelo, če se posreči Sovjetski Rusiji urediti formalnosti z blokadnimi državami.

— **Narščanje hranilnih vlog.** Po podatkih Narodne banke so hranilne vloge pri vseh bankah in hranilnicah v naši državi narasle od 1. januarja do 1. februarja za 110 milijonov din, in sicer od 10.543 na 10.653 milijonov din. Lani so znašale vloge 1. februarja 10.227 milijonov, najnižje pa so bile 1. junija, ko so padle na 9749 milijonov. Od lanskega junija, ko je bilo zabeleženo najnižje stanje, so najbolj narasle vloge pri hranilnicah (za 308 na 2696 milijonov) in pri privatnih bankah (za 505 na 5859 milijonov), pri državnih zavo-

dih pa so le nebitno narasle (91 na 2098 milijonov).

— **Znaten železniški promet v januarju.** Po podatkih železniške uprave je bil tudi letos v januarju promet na naših železnih izredno živahen. Ta marec je bilo natovorenih na naših železnih 146.528 vagonov nasproti 120.424 v lanskem januarju in 110.404 v predlanskem januarju. Promet v naših morskih lukah pa je bil v januarju nadalje zelo slab. Tonaža v naše luke došlih ladij je znašala kmaj 867.000 bruto registrskih ton nasproti 931.000 v lani kmaj januarja in 1.307.000 v januarju 1939.

— **Trgovinska pogajanja z Madžarsko.** Kakor je znano, bi se morala v ponedeljek pričeti v Beogradu trgovinska pogajanja z Madžarsko. Zaradi tehničnih ovir pa je madžarska delegacija odložila svoj prihod v Beograd in bodo pogajanja v drugi polovici prihodnjega meseca v Budimpešti. Da pa se rešijo najvažnejša tekoča vprašanja, bo te dni prispevala v Beograd manjša madžarska delegacija. Madžarom gre predvsem za redne dobave naše železne rude.

Borze

26. marca

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bilo pri stajni tendenci za Volno škodo povpraševanje po 477,50 (v Beogradu 478). Tudi v ostalih državnih vrednotah ni prišlo do zaključkov.

OFIZIRI

Ljubljana. Oficijni tečaj: London 174,57 — 177,77, New York 4425 — 4475, Curih 1028,64 — 1038,84. Tečaj na svobodnem trgu: London 215,90 — 219,10, New York 5480 — 5530, Curih 1271,10 — 1281,10. Privatni klirinški: Berlin 1772 — 1792, grški boni 37,50 din.

Curih. Beograd 10. Pariz 9,05, London 17,3750, New York 431, Bruselj 69, Milani 21,70, Madrid 39,50, Amsterdam 22,9, Berlin 172,50, Stockholm 102,270, Oslo 93,50, København 83,50, S. f. 4,23, Lisabona 17,2750, Budimpešta 85,50, Atene 3,00, Carigrad 3,3750, Bukarešta 2,00.

EFKATI

Zagreb. Državne vrednote: Volna škoda 475,50 din, 4% agrarne 6,50, 4% sevalne agrarne 56,50, 6% bežulške 81,50, 6% dalm. agrarne 79,75, 6% dalm. šumske 79,75, 7% et biliz 99,50, 7% invest 102,27, 7% Selgman 102,27, 7% Blair 101,10, 8% Blair 104,10, 8% dalm. PAB 105,50, Trboveljska 390 — 400, Sečerača Veliki Bečkerek 1000, 4% sevalne agrarne 56,50, 4% bežulške 85 — 86, 6% dalm. agrarne 80,25, 6% šumske 80,25, 7% invest. 109 — 101, 7% Blair 100,50, Narodna banka 6450, PAB 207, 208.

Blagovna tržišča

27.70

+ Chicago, 26. marca. Začetni tečaj: pšenica: za maj 88,75, za julij 86,25, za sept. 86,50; koroza: za maj 65,125, za julij 65,375.

+ **Novosadska blagovna borza** (26. t. m.). Tendence nespremenjena. Oves: banški sremski in slavonski 410 — 415, Ječmen banški in sremski 557,50 — 562,50. Koroza: časovno sušeno suha z 20% vlage franko vagon ali šlep 224 (za vsak odstotek manj vlage se cena povzra za 4 din); umetno sušena koroza s 14% vlage 250 din. Moka (franko vagon ali šlep v dunavski banovini): pšenična »Ogg« in »Ogg« 723; 70% presejana pšenična moka 358; 85% enotna pšenična moka 332,25; nepresejana pšenična moka 351; presejana koroza moka ali korozi z drobov z največ 14% vlage 231; presejana koroza moka iz časa primerno suhe koroze 250; nepresejana 230. Otrobi (franko vagon ali šlep dunavske banovine): pšenični 200; korozi s kalni 150; brez kalni 70. Fikol: banški in sremski 630 — 635.

Lep zgled požrtvevalnega dela

Trbovlje, 26. marca. Osemdeset let je te dni izpolnil še zdravstveno čvrst in čil g. Jože Kunej, poštni upravitelj v pokolu in posestnik v Trbovljah. V dolgi življenjski dobi zre na lepo vrsto zaslužnih dejanj. Bil je odločen narodnjak, izvrsten uradnik in zgleden gospodarstvenik. Luce sveta je zagledal kot sin stare kmetijske narodne družine Kunejev na Trebeh pri Sv. Petru pod Sv. Gorami. Kmetstvo okolje je mlademu Jožetu zanimalo in v njem veliko lubezen do rodne grude, skromnost in trdno narodno napredno prepričanje.

Želja ga je vendar gnala v svet. Prve izobrazbe je iskal na celjski gimnaziji, ki pa ji je kljub uspešnemu študiju moral iz zdravstvenih razlogov dati slovo. Prišla so potem trda vojaška leta, nato pa odličitev za poštni poklic. Prvo mesto je nastopil kot odpravilec pošte v Podredu. Potem je bil leta 1905 imenovan za upravitelja novo ustanovljene pošte v Trbovljah (trg). Tu je vztrajal v skoro 35letnem neumornem delu ter dvignil poštni obrat kot vreden predstojnik in dober organizator kljub raznim upravnim težavam na zavodno višino. Vsi se še spominjamo lepo urejenih poštinih prostorov v goštni Trbovljah, s katerimi današnji poštni urad ne izdaja primere. Kunej se je posvetil tudi javnemu delu ter je poprijel povsod, kjer je bilo treba podpreti nacionalno, napredno in gospodarsko delo v naši držini. Pri trboveljskem Sokolu sofeleže del od njegove ustanovitve, zadružna prejočnica je imela v njem dolga leta izvrstnega delavca in odličnega gospodarskega svetovaleca. Ustanovitev rezervnega sklada posojilnice je njegova zasluha. Poleg tega je tudi še danes član mnogih naprednih narodno prosvetnih društev in njihov vsakokratni podpornik. V političnem pogledu je vsakdar in povsod izpričeval demokratično napredno prepričanje. Za državljanske zasluhe je bil odlikovan z redom sv. Save.

Poleg odlik v javnem delu diči slavljena kremenit značaj, velika socialnost in dobro srce, ki se zlasti izražata v zglednem rodbinskem krogu. Po smrti prve žene si je z gospo Terzijo, učiteljico, ustanovil nov lep in toplej dom, ki je primer za dobro urejene domačije. Kljub temu, da mnogo čita, se tudi na visoka leta še pohlavlja na dober vid, ki mu še služi brez ocal. Trboveljski Sokol in Zdržna posojilnica sta jubilej počastila z lepima društvenima prireditvama, na katerih sta oba odbora izrazila tople čestitke. Ob Kunejevem življenjskem prazniku tudi mi pridružujemo želje za dolgo, zdravo in srečno življenje.

Aktivna trgovinska bilanca v januarju

S precejšnjo zakasnitvijo so sedaj objavljeni podatki o naši zunanji trgovini v mesecu januarju. Kakor smo že svoj čas poročali, je naš izvoz v avgustu, septembru, oktobru in novembru precej zaostal, deloma ker nam je od srede lanskega leta zaprta pot v prekomorske države, deloma zaradi omejitve izvoza v interesu zaštite domaćega trga. Najmanjši je bil izvoz v oktobru, ko je znašal le 372 milijonov din, v decembru pa se je zopet povzpela na 611 milijonov. V januarju sicer nismo dosegli decembrskih števk, vendar je bil izvoz v tem mesecu večji kakor v jesenskih mesecih.

V letošnjem januarju smo izvozili 167.122 ton v vrednosti 533,4 milijone din, uvozili pa smo 69.976 ton v vrednosti 512,9 milijona din. Naš izvoz in naš uvoz sta znašala po količini in vrednosti v januarju zadnjih treh let, kakor sledi:

	izvoz		uvoz	
	ton	mil. din	ton	mil. din
jan. 1939	134.976	319.1	84.018	378.3
jan. 1940	244.251	624.0	82.368	478.3
jan. 1941	167.122	533.4	69.976	512.9

Po vrednosti je bil letos v januarju naš izvoz za 90,6 milijona din ali za 14,5% manjši nego lani v januarju, vendar pa za 214,3 milijona din ali za 67% večji nego v januarju 1939. Številke o vrednosti izvoza pa nam ne morejo nuditi več zanesljive slike, ker so se v zadnjih letih cene bistveno spremenile. Po količini je bil letos v januarju naš izvoz za 31,5% manjši nego lani in za 9,7% manjši nego pred dvema letoma, to je v zadnjem predvojnem januarju, čeprav je bila vrednost letošnjega izvoza znatno večja nego pred dvema letoma.

Naš uvoz pa je bil po vrednosti v januarju večji nego lani in predlanskim. Nasproti lanskemu januarju se je povečal za preko 7%, nasproti predlanskemu januarju pa za preko 35%. Vendar je bila količina uvoza manjša nego lani in predlanskim, in sicer za 15% odnosno 17%.

Ker se je izvoz nasproti lanskemu letu po vrednosti zmanjšal, uvoz pa povečal, smo imeli v januarju le za 20,5 milijona din aktivno trgovinsko bilanco, medtem ko je lani znašala aktivnost v tem mesecu 145,7 milijona din. Upoštevati pa je treba, da je januar vedno eden najslabših mesecev za izvoz in da smo pred dvema letoma v tem mesecu zabeležili pasivni saldo v višini preko 79 milijonov.

Od pričetka vojne, t. j. od avgusta 1939, se je indeks življenjskih stroškov dvignil na 51,5 točke ali za 47,5%.

Indeks življenjskih stroškov se je v februarju dvignil za 1,4%

Prejšnji teden smo poročali, da se je indeks cen v trgovini na debelo v februarju dvignil za 3%, in sicer na 155,3 točke (1926 enako 100) nasproti 94,9 v lanskem februarju in 76,6 v predlanskem februarju. Sedaj objavlja Narodna banka tudi nove številke indeksa življenjskih stroškov v Beogradu. Ta indeks se je od januarja do februarja dvignil od 157,0 na 159,2 točke (1937 enako 100). Povečanje znaša od januarja do februarja 2,2 točke ali 1,4%.

Od januarja do februarja se je najbolj dvignil indeks stroškov za obleko in obutev, in sicer od 187,1 na 193,2, t. j. za preko 3%. Tudi indeks stroškov za prehrano je narasel od 174,1 na 177,2, t. j. za 1,8%.

Spremembe v klirinškem prometu z Italijo

Ze prejšnji teden smo poročali, da je prišlo v drugi četrtini marca do popolne likvidacije našega klirinškega dolga v Italiji, ki se je že v prejšnjih treh tednih zmanjšal od 53,0 na 13,9 milijona Din. Sredi marca pa smo izkazali že znaten saldo naših terjatev v višini 24,3 milijona Din. Najnovejši izkaz Narodne banke o gibanju klirinških računov od 22. t. m. znanjuje novo znatno povečanje salda naših terjatev, ki so se dvignile v tem tednu od 24,3 kar na 89,4 milijona Din. Ta nagla sprememba v klirinškem računu z Italijo, do katere je očitno prišlo zaradi znatnejših plačil italijanskih uvoznikov na klirinški račun, ima za posledico, da se sedaj zopet vršijo izplačila našim izvoznikom po kronološkem vrstnem redu in je verjetno, da bodo morali v bodoče naši izvozniki čakati na vrstni red izplačila mesec dni in morda še več. Zato je bilo najnovejših vesteh iz Beograda Narodna banka sklenila, da se v plačilnem prometu z Italijo ponovno uvedejo klirinške avize, verjetno pa je, da bo prišla Narodna banka kmalu izdajati plačila našim izvoznikom po vrstnem redu, čim se bodo zadela plačila našim izvoznikom zakasnila za več nego 15 dni. V bodoče bo Narodna banka tudi objavljala številke klirinških avizov odnosno klirinških nakaznic, ki pridejo na vrstni red izplačila.

Verjetno je,

Velepodmornica iz Amerike

Nov ameriški izum, ki se bo začel kmalu uporabljati v plovbi

Ameriški radio je nedavno sporočil vest, da so v neki ladjedelnici onstran Oceana spustili v morje prvi super-tip nove trgovinske podmornice. Displacement ladje znaša 7500 ton in brodeve te vrste bodo zdaj začeli

graditi v serijah.

Novi svet, piše francoski »Jours«, je Evropa še enkrat iznenadila z novim rekordom. Doslej je francoska mornarica razpolagala z največjo podmornico na svetu. To je bila podmornica »Surcouf«, dolga 110 in široka 8 m z displacementom 2800 ton na površini vode in 4300 ton pod vodo. Ta podmornica ima 150 mož posadke.

Kakšne so značilnosti ameriške trgovinske velepodmornice, spr-

čuje francoski list. Čim je bila stvar objavljena, so povedali, da je namen nove podmornice zagotovitev trgovinskega prometa z največjim tovorom, t. j. dve do tri tisoč ton, morda tudi več, vendar na ladji brez ofenzivnega orožja.

Francoska podmornica »Surcouf« ima dva Dieslov motorja, ki proizvajata skupno 3800 k. s. in električne stroje za 1700 k. s. Dalje ima dva vijaka ter

akcijski radij 1200 milj

če plove s povprečno brzi 10 vozlov na uro. Z ozirom na ogromne dimenzije ameriške velepodmornice si ni težko predstavljati, kakšni stroji jo bodo gnali. Ameriški pomorski inženjerji se niso bali poveriti usodo največje podmornice na svetu izbranemu štabu

oficirjev-učenjakov.

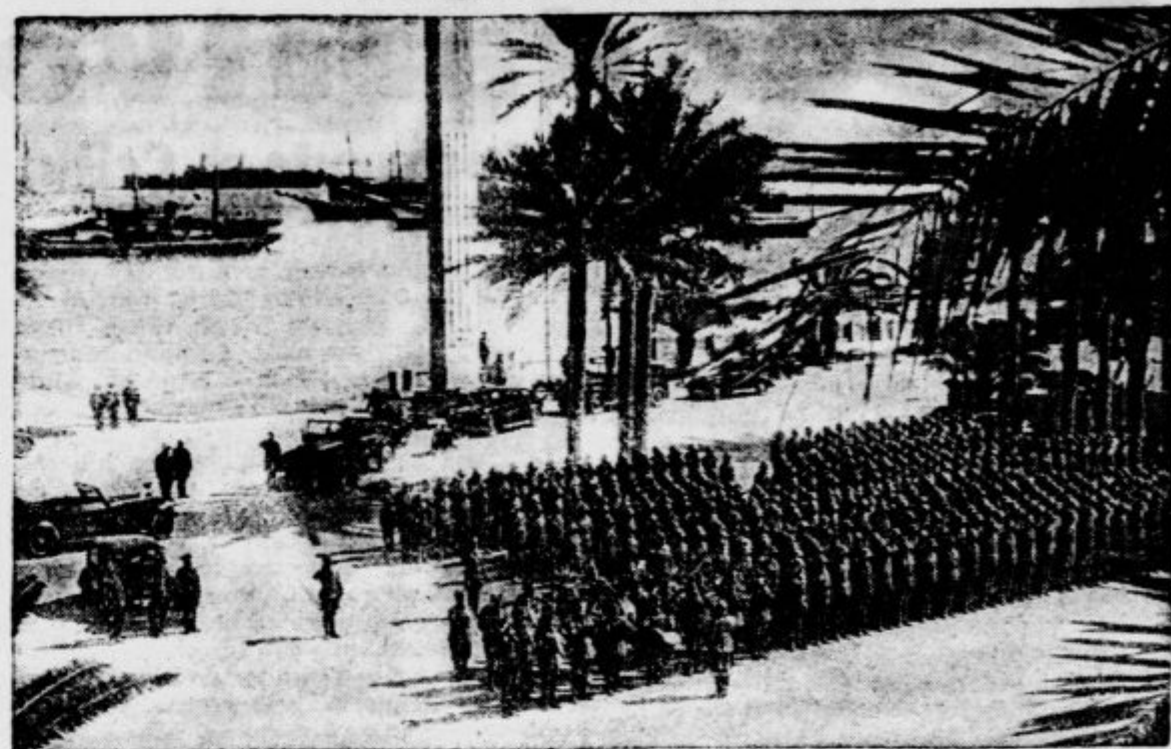
elitnih pilotov in posadki preizkušenih tehnikov, ki bodo obdajali obalo mirnega kontinenta, da se diskretno pojavijo pred obalo drugega. Bodočnost bo pokazala, ali je smela znanost odkrila novo formulo strahovitega aparata, sposobnega da obvlada vse napore ter doseže nove uspehe.

Povprečno dobo za uporabljanje te velepodmornice cenijo v Ameriki

na trinajst let.

Seveda ni to v skladu s stroški in časom, ki ga zahteva konstrukcija, vendar je to ob začetku novega izuma postranskega pomena.

Pod palmami in soncem

Parada nemške vojske v Tripolisu

Od Strume do Marice

Tri glavne bolgarske reke se izlivajo v Egejsko morje

Tri večje reke teko skozi Bolgarijo proti Egejskemu morju: Marica, Mesta in Struma. Vse tri izvirajo v Rodopskem gorovju na jugozapadu države. Marica je reka, ki je med ljudstvom najbolj znana in priljubljena. Znana je tudi iz narodne pesmi, ki poje »Sumi Marica okrvavljena...« Ta pesem spominja na zgodovino in pravi, da so se ob Marici vršili krvavi boji.

Skoro tri tisoč m visok je gorski masiv, iz katerega se Marica zliva v dolino, da steče po Traški ravnini mimo Plovdiva in Odrina, kjer zavije proti jugu ter se obrne k Egejskemu morju. Od zgornjega Drinopolja do izliva v morje tvori Marica tudi državno mejo med Grško in Turčijo. Železniška proga, ki drži v Orient preko Sofije in Carigrada, sledi skozi Tracijo precejšen kos poti v dolini reke Marice.

Mesta je manj znana od Marice. Dere po ozki dolini med Rodopskim gorovjem in Pirinom v jugovzhodni smeri ter je utegnjena v kraško tlo. Železnica iz Soluna

vozi le nekaj kilometrov skozi dolino Meste.

Ime Strume, starega Strymona, je znano že iz starega veka. V svetovni vojni so se tu borili ramo ob ramo Nemci in Bolgari. Pred izlivom v Orfanski zaliv napravi Struma na grškem ozemlju jezero Tahino. Ozemlje med Strumo in izlivom Marice je današnja grška Tracija. Tu vlada milo podnebje kakor na Rivieri in zemlja v teh krajih rodi znani aromatični tobak ter daje izborno olje.

„Družina, domovina, delo“

Slika s skupščino francoskih legionarjev v Puy, kjer je govoril množici maršal Petain

Zopet igralnice v Nici in Monte Carlu

Pariški listi ostro kritizirajo odločitev francoske vlade, ki je dovolila ponovno odprtje igralnic v Nici in Monte Carlu.

Razdejanje v Glasgowlu

Posnetek porušene ulice v mestu angleških ladjedelnice

»Veliki Pariz«

Prefekt seinskega okrožja v Parizu je izjavil, da bo imela priključitev pariških predmestij Boulogne, Neuilly, Levallois, Clichy, Vincennes in Sv. Mandé to posledico, da bo šlo mesto pet milijonov prebivalcev.

Prilastek vseučilišča v Innsbrucku

Na prošnjo rektorata univerze v Innsbrucku je nemški prosvetni minister Rust dovolil, da se bo imenovala ta univerza zanj »Nemška alpska univerza v Innsbrucku«.

Zmernost pospešuje zdravje

Ugotovitve nemškega zdravnika o sladkorno bolnih

Dr. Beckert iz Draždan je na podlagi živinskih kart izračunal, da je na tisoče prebivalcev tega mesta 2,5% sladkorno bolnih, če pa upoštevamo še lažje primere, ki niso v zdravniški obravnavi, bi bilo dejansko 3 sladkorno bolnih na tisoč prebivalcev. Z opazovanjem v draždanskem ambulatoriju za diabetike je Beckert nadalje ugotovil, da učinkuje vojna hrana

ugodno. Kakor se je v svetovni vojni umrljivost za sladkorno boleznijo znižala na polovico, se kaže tudi danes v 45 odstotkih vseh primerov večja ali manjša izboljšava bolezenskega stanja in le v 4,8% primerov se je pojavilo poslabšanje. Dr. Beckert meni, da gre za ugodni učinek na račun zmernosti, v katero silijo ljudi živilske karte, dalje pa predvsem na omejitve maščob.

Novo lovsko letalo

Vrline Spitfirea, Hurricana in Blenheima v enem

Londonski »Daily Mail« poroča, da je Anglija naročila v Ameriki množico lovskih letal najnovejšega tipa, ki bodo izkazovala v zračni vojni pravcati prevrat. Tehnične podrobnosti ostanejo do nadaljnjega skrivnost, vendar namigavajo, da bo oboževanje teh letal neprimerno večja nego pri vseh doslej praktično uporabljenih lovcih. Pripovedujejo, da imajo ta letala mnogo večji akcijski radij kakor Messerschmittovi aparati, odklikujejo pa se tudi po svoji hitrosti, ki je baje nedosegljiva. Novi tip lovskih letal predstavlja odgovor na nemške bombnike tipa Condor, ki trenutno ogrožajo morsko pot Velike Britanije čez Atlantski ocean. Konstrukcijski načrt so izdelali skupno ameriški in brit-

ski letalski strokovnjaki ter predstavlja skupek vrlin Spitfireov, Hurricanov in Blenheimov. Udeleževanje nemških bombnikov nad Atlantikom, piše list, je prisililo odločujoče činitele, da so naročili konstrukcijo najmodernejšega lovca, ki si ga je mogoče predstavljati. Z velikimi upi pričakujejo, kdaj bodo ta letala posegla v borbo nad zemljo in morjem.

Smrt na albanskem bojišču

Uradno glasilo fašistične stranke poroča, da je padel junaške smrti na albanskem bojišču vodja šole za fašistični svetovni nazor Nicolò Giani. Pokojnik je bil mlad filozof, ki je izšel iz vrst fašistične mladine. Napisal je kopico knjig in brošur o fašizmu, socialni teoriji in o antisemitizmu. Padel je v 32. letu svoje dobe.

Prebivalstvo Slovaške

Slovaški državni statistični urad objavlja, da ima Slovaška po podatkih zadnjega ljudskega štetja 2.653.564 prebivalcev.

Obletnica vojnega pristanišča Kiela

V drugi polovici marca l. 1865 je bil Kiel izbran za sedež nemške mornarice v Vzhodnem morju. Prej je to mesto zavzemal Gdansk, današnji Götterhafen. Kiel je bil prvotno neznatna ribiška naselbina, danes pa se je po številu prebivalstva povzpela med velika mesta.

Skozi deželo afriškega peska

Motociklisti nemške vojske ne poznajo ovir niti v peščeni puščavi

H. Adams: 34

Daisy in Rosemary

Roman

»Niso tako hude, kakor je videti.« Nov premolk. Tako težko je bilo povedati, kar mu je polnilo srce. Kako mična je bila videti, ko je ležala pred njim, in kako krotke, prijazne so bile njene besede! Ali na to zdaj ni smel misliti.

»Vsi hočejo vedeti, kako se je stvar zgodila, pa sem jih pustil ob tem, kar si sama povedala. To je bilo tako — lepo od tebe, Rosie. Ko bi vedela, kako — majhnega se čutim...«

»Že dobro, Bill.«

»Kaj, ko sem se vedel tolikanj prostaško. Sam ne vem, kako se je moglo zgoditi. Srčno rad bi ti pokazal, Rosie, da mi je žal. Ali mi moreš odpustiti? Prišezem ti, da ne bo tega nikoli več.«

»Kar pozabiva, Bill.«

»Pozabiva — res tako misliš?«

»Da, Bill.«

»Rosie... zlato dekletce si.«

In to je bila v resnici. Katere drugo dekle bi bilo pač ravno tako kakor Daisy? Igrala je lažno vlogo — Bill je to vedel — a vendar ni bilo njeno ravnanje proti njemu nič manj spodobno. Njena skrivnost bo pri njem dobro spravljena.

»Še nekaj, Rosie,« je dodal. »Elo Verdonovo si

prejšnje čase dobro poznala jeli? Kakšna je bila prav za prav?«

Kratko ga je pogledala. Sicer ga je bila podražila z Elo Verdonovo — a zakaj se je zdaj vračal k temu predmetu? Njegovo vprašanje se ji ni zdelo povsem brezpomembno, a reči mu ni mogla ničesar. Smela ni!

»Ela je starejša od mene. Dve ali tri leta pomenejo v šoli veliko razliko.«

»To si lahko mislim,« je počasi dejal.

»Dekleta iz višjih razredov z mlajšimi skoraj ne govoré.«

Bill bi bil rad posvaril Daisyjo pred Elo, a ni vedel, kako naj to stori, ne da bi izdal, kar je bil ujel kot nepovabljena priča.

»Menda je bila pred teboj v zavodu?«

»Da.«

»In od tistih dob je nisi nikoli več videla?«

»Ne.«

»Druga dekleta so jo imela menda kar rada? Ali ni bila nekoliko čudna?«

»Oh, njeno jasnovidstvo misliš?«

»Tudi to.«

Kam je neki meril? O Eli nikakor ni mogla govoriti z njim. S to stvarjo je menda šele kasneje začela. Jaz nisem nikoli nič slišala o tem.«

Oba sta nekaj časa molčala. Iz srca rad bi ji bil pomagal, a le kako, ne da bi ji kaj pojasnil? Bila sta kakor dva, ki v temi iščeta drug drugega. Zdaj je poskusil ubrati drugo pot do cilja.

»Lepo mnenje si morala dobiti o meni, Rosie. Mislim, da mi ne boš nikoli več zaupala...«

A NEKDOTA

Neki mladenič, ki je bil silno vnet za operno petje, si je sam od sebe pritaknil naslov »tenorist« in je bil na to silno ponosen. Nekoč je prišel k pevskemu pedagogu Herbertu Ernestu Grohu in ga prosil, če mu dovoli zapeti arijo. Ko je nehal peti, je Groh dejal:

»Takšnega glasu nisem še nikoli slišal. Vi bi bil idealen namestnik Enrica Carusa! Zakaj niste umrli namesto njega?«

VSAK DAN ENA

»Tempo, tempo! Nekoliko več življenja v ta prizor smrti!« (»New Yorkers«)

»Tebi veliko bolj kot komur si bodi drugemu.«

»To je pač res ljubeznivo od tebe, in... kaj sem hotel reči: če bi kdaj zašla v težave ali če bi potrebovala človeka, ki bi se mogla z njim odkrito pogovoriti — seveda, tega zlepa ne bo, ali... mislim samo, če bi vendarle kdaj... oh, vse to je nesmisel... hotel sem le reči, da bi ti pomagal, kolikor le morem. Pri meni je vsaka beseda tako varna, kakor da ni bila nikoli izgovorjena.«

Njegovo zmešano govorjenje je zvenelo resno, da nikoli tega. Daisyji je srce razbijalo. Menila je, da se skuša opravičiti, ker je ondan tako ravnal — nu, kaj, če bi ga zdaj prišla za besedo? Če bi mu zaupala svojo skrivnost, ki ji mora preiti ali slej tako in tako priti na sled? Kolikokrat se je bila že borila z željo, da bi mu vse povedala — pripravni trenutek je bil zdaj tu. Morda bi jo zaničeval, toda vsekako bi ostal mož beseda. Kako bi ji odleglo!

»Tako dober si proti meni, Bill, in...« je baš začela, ko so se vrata odprla in je stopila v sobo gospa, Carterjeva. Naj je znala biti teta Amy še tako širokogrudna, vendar si ji ni zdelo prav, da bi ostal Bill predolgo v Rosemaryjini sobi.

»Nu,« je veselo dejala. »kaj dela naša bolnica? Si jo zabaval, Bill. Prav, prav, a zdaj je čas, da se odpotiš.«

»Pravkar sem hotel oditi,« je odvrnil Bill, ki je stal že pri vratih. »Se enkrat sem ji rekel, da bi bil moral bolje paziti — samo jaz sem kriv vsega.«

Daisy je zardela. »Ne — jaz!«

18.

Dva dni po tem je prišel prvi udar. Čeprav je teklo izza Daisyjine nezgode življenje po starem tiru, je bilo vendar čuti, kakor da nečesa manjka. Gaster in Alisa sta hodila svoja raziskovalska pota, gospod in gospa Carterjeva sta se trudila, da bi pripravila Eli in Sidu Vernonu kaj izpremembe in zabave — in vendar bi bil človek rekel, da se čas komaj vleče naprej. Teta Amy je sedela vsak dan po mnogo ur ob bolnični postelji, a tudi Gaster in njegova žena sta prihajala v njeno sobo; Daisy je dobro čutila dolžnostni značaj teh obiskov.

»Kako mučno mora biti zate,« je rekla Alisa, »da moraš svojo vrnitev v Francijo zdaj znova preložiti, Rosemary. To te gotovo zelo žalosti?«

»Tako hudo spet ni,« je bil Daisyjin odgovor. »Zdaj imam vsaj časa, da čitam Hardyjeva dela. A prosim, nikar se ne zadržujta. Vem, da je še toliko krajev, ki bi si jih rada ogledala...«

Tudi Ela je Daisyjo redno obiskovala, vendar je ni nikoli pozabila trpiti z zbadanjem in namigi.

»Takšna smola, Rosemary — a saj boste kmalu spet vstali, in — Bill vam je zagotovljen V tem dolgočasnem gnezdu res ni človeškega bitja, ki bi ga moglo zvesti z čednostne poti. Morda je kar dobro, da je tako, kajti izkušnja utegne postaviti človeku nevarna. Samo nikar ga predolgo ne pustite samega! Gotovo vas bo z veseljem vodil pod pazduho, da se vam ubogo koleno ne prenatigne...«

BELEŽKE

„Hrvatski dnevnik“ o pomenu dunajskog podpisa

„Hrvatski dnevnik“, glasilo dr. Mačka, posveća pristupu Jugoslavije k trojnomu sporazumu uvodnik, v katerem ugotavlja, da ni Jugoslavija s tem pristopom prevzela na se nobenih vojaških obveznosti in tudi, ni pristala na nikake žrtve v pogledu svoje suverenosti in teritorialne nedotakljivosti. Obstojte znatne razlike med obveznostmi, ki jih je prevzela Jugoslavija s pristopom k trojnomu paktu in med obveznostmi, ki so jih prevzele druge države: »Dočim je morala n. pr. Rumunija po pristopu k trojnomu paktu pristati na arbitražo, zaradi katere je izgubila znaten del svojega državnega področja, je Jugoslavija dobila celo jasno garancijo za svojo teritorialno neokrnjenost.«

Dalje pravi »Hrvatski dnevnik«, da je bila »Hrvatska javnost že davno naklonjena taki rešitvi«. Z dunajskog pogodbo smo zagarantirali naše neovojevanje tudi drugemu vojnojočemu se taboru s tem, da preko našega ozemlja ne bodo prešle niti se vozile tuje čete. Zaradi tega ne bo imela druga vojskovanja se stran prilike in vzroka, da bi nastopila proti nam z neprijateljskimi akcijami.

Posebno poglavje posveča »Hrvatski dnevnik« notam Italije in Nemčije o garanciji integritete naših meja. Glasilo dr. Mačka pravi, da »ti notni ne pomenita samo potrditve dejstva, da obe velesili nimata nobenih teritorialnih pretenzij na naš račun, temveč tudi to, da ne more računati na njuno pomoč nobena država, ki bi morala postaviti zahteve po reviziji naših meja. Brez nemške in italijanske pomoči pa sploh ne more nihče misliti na to, da bi nas poskušal s silo ali pretnjami prisiliti k reviziji naših meja. Tako sta postali Nemčija in Italija garanta, da se sedanje teritorialno stanje na Balkanu ne bo spreminjalo pod pritiskom sile ali katerekoli druge okoliščine.«

Seja vodstva SDS

Včeraj je bila v Zagrebu seja izvršnega odbora SDS, na kateri so bili razen zagrebaških članov še dr. Hinko Krizman iz Varaždina, dr. Ljubo Leontić iz Splita in dr. Bogdan Brujić iz Gospića. Na dopolnilniški seji je podal obširno poročilo o sedanjem političnem položaju tajnik stranke Sava Kosanović, ki se je davi vrnil iz Beograda. Popoldne se je seja nadaljevala.

Sprejemi in posveti v Beogradu

Podpredsednik vlade dr. Maček je sprejel danes biva ministra dr. Čubrilovića in dr. Budisavljevića, ki sta se od njega poslovila kot biva ministru tovariša. Nato je sprejel enega izmed voditeljev zemljoradnikov, bivšega poslanca Vojo Lazića. V predsedstvu vlade so za tem sledile konference ministrskega predsednika Cvetkovića, dr. Mačka, dr. Cincar-Markovića in finančnega ministra dr. Šuteja.

Posvetovanje hrvatskih mestnih občin

Na plenarni skupščini zveze hrvatskih mest, ki je bila včeraj v Zagrebu, so razpravljali o dobavi rezervne hrane za hrvatska mesta. Ugotovljeno je bilo, da kljub zadostnim finančnim sredstvom še ni bilo mogoče doseči predvidenih rezerv.

Nadalje je bilo sklenjeno, da se opusti zamišljena nova oblika obdobjevanja po mestih in zlasti že napovedana mestna zemljiška davščina, ker bi bila taka davčna obremenitev preveč enostranska. Končno so razpravljali o nujni potrebi, da se obnovi avtonomija mest glede dajanja domovinskih pravic posameznikom.

Položaj javnih nameštencev

Tednik »Dalmatinska Hrvatska«, ki ga izdaja vodstvo Hrvatske seljačke stranke za Dalmacijo, objavlja uvodnik o težkem finančnem položaju državnih in samoupravnih uradnikov, ki postaja zaradi vedno bolj naraščajoče dragejše za kar obupen. List pravi, da se finančni minister dr. Šutej resno bavi s tem vprašanjem in da je izdelal že nekaj predlogov za izboljšanje materialnega položaja državnih uradnikov. Eden izmed načrtov predvideva širokoposrežno preskrbo državnega in samoupravnega uradništva preko nabavnih in trgovskih zvez s cenovnimi življenjskimi potrebščinami in hrano. V ta namen bi odobrila vlada brezobrestni kredit več sto milijonov. Ni pa izključeno, da bo vlada končno morala pristati na povišanje plač državnih in samoupravnih nameštencev.

„Srpsko ognjište“

Glavni urednik v Zagrebu izhajajočega tednika »Srpsko ognjište«, bivši narodni poslanec Dušan Bogunović nam piše:

»V vašem cenjenem listu je 22. t. m. izšla notica, ki ob priliki nekega citata iz »Srpskega ognjišta« trdi, da pripada skupina okrog našega lista Jugoslovenski redikelnji zajednici. V interesu resnice vas prosim, da objavite naslednjo ugotovitev: List »Srpsko ognjište« je glasilo neodvisne skupine Srbov v banovini Hrvatski in zato ne pripada nobeni stranki, tudi ne JZ. Naša skupina se je organizirala po sklepu sporazuma z namenom, da zaščiti srbske interese v banovini Hrvatski.«

H glavni skupščini

zdravniške zbornice

Iz zdravniških krogov smo naproseni, naj svoje včerajšnje poročilo o redni letni skupščini Zdravniške zbornice v Ljubljani izpopolnimo z naslednjima dvema ugotovitvama:

1) Pri slučajnostih je skupščina sprejela 1. predlog primarija dr. Dereanija, da skupščina odklanja vsako vmešavanje političnih strank v svoje poslovanje in zlasti v svoje volitve.

2) Volitev predsednika in nove uprave se je udeležilo 642 članov zbornice. Od teh jih je glasovalo za dr. Gerlovića 243, za dr. Dereanija pa 238.

Verouk v francoskih šolah

V francoskih šolah dosedaj verouk ni bil učni predmet, temveč je bilo vsaki verzepovedi prepovedano, da sama skrbi za verski pouk mladine in po svoje ureja. Nedavno pa je vlada maršala Petaina v okviru svojih kulturno-političnih reform odredila, da se na šolah zopet uvede verouk, za tiste učence in dijake, ki jih starši v ta

namen prijavijo. O tej stvari poroča »Frankfurter Zeitung« med drugim:

»Nekateri ukrepi Petainove vlade na kulturno političnem polju, zlasti pa zopetna uvedba fakultativnega verouka v šole, so izzvali v delu francoske javnosti zaskrbljenost in gotov odpor. Nov minister za prosveto je imel zaradi tega po radiu govor, v katerem je skušal razpršiti pomisle-

ke. Izjavil je, da nova kulturna politika ne namerava podirati osnov sedanega francoskega šolskega sistema. Vlada ne odobrava protivrskih tendenc, vendar pa tudi ne bo trpela, da bi bila ograjena verska nevtralnost države.«

Sprememba v kmetijskem ministrstvu

Beograd, 26. marca. AA. V imenu Nj. Vel. kralja je bil upokojen inž. Jovo Popović, pomočnik kmetijskega ministra.

Občni zbor Avtokluba

Kljub vojni in raznim omejitvam se naši avtomobilisti krepko oklepajo svoje organizacije

Ljubljana, 26. marca. Nocoj ob 18. je imela ljubljanska sekcija Slovenskega avtomobilskega kluba svoj I. redni letni občni zbor od reorganizacije po likvidaciji skupnega Avtokluba za vso državo. V klubskih prostorih Kazine se je zbralo lepo število članstva, na zborovanje pa so prišli tudi številni oficirni predstavniki. Med njimi načelnik dr. Trstenjak za bansko upravo, dr. Brilej za mestno občino, načelnik dr. Orel za Aeroklub, dr. Žižek za Tujskoprometno zvezo in še mnogi drugi.

Pred prehodom na dnevni red je predsednik g. Avgust Praprotnik predlagal, naj se pošlje Nj. Vel. kralju Petru II. in knezu namestniku Pavlu udanostni brzojavki, ki ju je občni zbor sprejel z burnim odobravanjem. Nato so sledila izčrpana poročila posameznih klubovih funkcionarjev, med njimi predsedniško g. Praprotnika, ki je na splošno opisal delo sekcije v preteklem letu, potem tajnika g. Birimise, ki je v podrobnem navajal vse pomembnejše dogodke iz lanskega delovanja sekcije na raznih toriščih in načelnika motosekcije g. inž. Strune o sportnih uspehih sekcijških aktivnih dirkačev, ki so bila vsa soglasno sprejeta. Iz poročila blagajnika g. Govekarja je bilo razvidno, da je sekcija blagajna v minulih poslovnih dobi zaradi izrednih razmer po svetu in skoraj ustavljenega avtomobilskega turizma utrpela znatne izgube, toda da je morala sekcija del izdatkov kriti iz prihrankov prejšnjih let. G. blagajnik je nato predložil v odobritev proračun za prihodnje leto, ki bo bržkone spet prinesel znatno pasivno postavko, toda kljub temu se je odbor odločil, da za enkrat ne bo zvišal članskih prispevkov.

Po poročilu zastopnika revizijskega odbora g. Hribarja je bila staremu odboru

soglasno izglasovana razrešnica s pohvalo. Nato so sledile nadomestne volitve upravnega odbora iz katerega je po žrebu odpadlo 6 članov, ki pa so bili na predlog dr. Cirila Pavlina vsi s predsednikom Praprotnikom spet soglasno izvoljeni v upravo. Enako so bila izpopolnjena tudi vsa ostala mesta v raznih odborih, ki jih je bilo treba na novo zasedeti.

Pred zaključkom je bil na predlog dr. Bogdana Žužka sprejet formalni sklep glede likvidacije bivše ljubljanske sekcije prejšnjega Avtomobilskega kluba za vso državo. Nazadnje pa je bila sprejeta daljša

resolucija,

v kateri Slovenski avtomobilski klub z vsem poudarkom zahteva spremembo navedbe št. 4. o omejitvi prometa z motornimi vozili. Časovne in krajevne omejitve so v državi, ki šteje samo pilihi 25.000 motornih vozil, nepotrebne in škodljive ne samo v pogledu narodnega gospodarstva in tujskega prometa, temveč tudi za naše državne finance. Z izdajo bencinskih kart je prodaja tekočih pogonskih goriv zadostno omejena, goriva pa, ki jih avtomobilisti dobivajo tako, naj uporabljajo, kadar in kakor hočejo. Vse članstvo Avtomobilskega kluba dobro pozna sedanje razmere in bo znalo ceniti napore države za racionalizacijo tega uvoznega blaga. Zato pa odločno zahteva, če redno plačuje vse svoje pristojbine in takse, naj se mu dovoli določene količine uporabljati po lastni uvidevnosti.

Kmalu po 19. je predsednik g. Praprotnik zaključil ta zelo kratki, a vendar močno zgornji občni zbor naših avtomobilistov. Nekaj podrobnosti iz poročil glavnih klubovih funkcionarjev bomo še objavili.

Sokolstvo

Godba sokolske župe v Beogradu. V Beogradu so imeli pred leti dobro sokolsko godbo, ki jo je opremilo in vzdrževalo društvo Beograd VIII. Pri njej je sodelovalo nad 35 bratov, tudi nekaj bivših članov ljubljanske sokolske godbe s Tabora. Vodil jo je kot kapelnik br. Vlasak. Kasneje se je ta godba razšla zaradi tehničnih težkoč, predvsem, ker ni imela sredstev za obnovo glasbil. Končno je povzela beograjska župa sama pobudo za obnovo godbe in je pokrenila pred vsem nabiralno akcijo za ustvaritev župnega godbenega sklada. Ta znaša danes že 47.000 dinarjev in je pred kratkim prejel 20.000 dinarjev, ki jih je nabral beograjski trgovec br. Dobrovič Lazarević med svojimi prijatelji in znanci. Beograjska mestna občina pa je poklonila župi vse potrebne instrumente za pihalno godbo s pogojem, da sodeluje pri svečanih občinskih proslavah.

Mladinski odtok Sokola v Petrogradu ima že dve leti redne razpravne večere, kjer naraščaj debatira o raznih sokolskih in javnih vprašanjih. Obisk je vedno nad vse zadovoljiv, kar priča, da ume vodstvo izbrati res zanimivo razpravno snov. Izmed predavanj, ki so bila v zadnjem času, je treba omeniti ono br. Brzaka »Planinstvo in sokolstvo«. Privabilo je v predavalnico nad 150 omladincev, ki so po predavanju še živahno razpravljali o tem važnem vprašanju. Predavatelj je slušatelje seznanil zlasti z lepoto slovenskih planin. — Tudi naša društva bi morala tremeti za tem, da spozna naše članstvo planine in sploh pokrajine na vzhodu in jugu.

Tudi v Kotoru izdaja naraščaj svoje glasilo. Hvalevredno je to od sokolske mladine, na drugi strani pa je to dokaz, da manjka naš naraščaj pravi skupni naraščajski list, ki ga naj bi izdajal savez. Svoječasno je ustrezen temu namenu »Sokolice«, ki pa je prenehal ob preselitvi vseh sokolskih listov iz Ljubljane v Beograd in do danes še ni bil obnovljen. Bilo bi koristno, da se da naraščaju čim prej zopet njegov list, saj je škoda, da se moči cepijo po raznih lokalnih listih, drugod pa sokolska doraščajoča mladina zmanjka prikaže nekaj za sebe.

Sokolsko društvo v Titlu ob Dunavu spada v novosodsko župo. Kakor marsikateri drugod, so tudi tam sklenili, da bodo zgradili lastni dom od izteka SPP. Kakor poroča »Sokolski glasnik«, je letošnja glavna skupščina odobrila zgraditev sokolskega doma. — V Slavovskem Brodu imajo lastni dom že nekaj let, toda dolgo ga niso mogli popolnoma dovršiti. Sedaj so si zagotovili dovoljna sredstva in upravi je pod vodstvom starostre br. dr. Iva Jalavića sklenila, da bo dom dokončala popolnoma.

V Kačaniku v Južni Srbiji imajo sokolsko društvo, ki mu starostuje naš rojak inž. Vlad. Anžlovar. Postavili so si del svojega doma že pred časom in imeli že takrat namen, da ga dograja do kraja, ko bodo sredstva to dopuščala. Kakor javljajo, bo dom letos dograjen v celoti. — Pomen sokolskih domov v vardarski banovini je za splošno prosveto in posebej za sokolstvo nad vse velik. Zato je treba po zdraviti vsako akcijo za zgraditev sokolskih domov, teh žarišč jugoslovenske kulture v krajih, ki so jo toliko časa pogrešali.

Savezne tekme moškega naraščaja bodo 13. aprila v Sarajevu med najboljšimi tekmovalci. Nastopili bosta dve vrsti: predstavniki vzhodnih in zapadnih sokolskih žup. Tekma bo obsegala vaje po svobodni zamisli na krogih, drogu, bradli in konju na šir z ročaji, preskokih preko konja vzdolž in po tekmovalcu sestavljeni prosti vaji. Izbirne tekme za sestavo obeh predstavniških vrst bodo 30. marca in sicer za zapadne župe v Ljubljani, za vzhodne pa v Novem Sadu. — Čim več tekem bomo prirejali, tem živahnejše bo v telovadnicah! Smrt najstarejšega češkega Sokola. V Jilovem pri Pragi je bilo ustanovljeno sokolsko društvo leta 1869. Takrat je vstopil

Zanimiva zasedba v Nicolajevi komični operi »Veselo žene windsorke«. Sobotna predstava tega dela bo prinesla deloma novo zasedbo glavnih partij. Popularni komik Zupan bo pel prvič na našem odru partijo Falstaffa. S to kreacijo bo imel možnost v igralskem pogledu razviti svojo komiko in ustvariti spet enega izmed svojih popularnih tipov. Partijo Fentona bo

pel prvič Rakovec, partijo Ane pa tokrat Poljanarjeva. Dirigent A. Neffat, režiser D. Zupan.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 27.: zaprto. Petek, 28.: zaprto. Sobotna, 29.: Doroteja Angermann. Premiera. Red A.

Od Sredozemlja do Nigra

Železnica skozi Saharo

Službeni list francoske vlade objavlja zakon, ki je bil nedavno sprejet na seji francoskega ministrskega sveta in se tiče zgraditve železniške proge skozi Saharo. Železnica bo nosila uradno ime »Sredozemlje-Nigra«.

Projektirana proga bo imela izhodišče pri Suarfi in pojde čez Bechar, Colombu, Kenad in Adrar. Cepila se bo na dva dela. Prvi pojde v Francosko Zapadno Afri-

ko, drugi pa v Francosko Ekvatorialno Afriko. Okrajki bodo zvezani z že obstoječimi železniškimi progami ter se bodo priključili program v Dakarju in Sarmaku. Govore celo, da bo železniška proga pozneje podaljšana do Belgijskega Konga preko Britske Nigerije. V francoskem prometnem ministrstvu bodo otvorili poseben oddelek, ki bo nadzoroval načrte in delo transaharske železnice.

Še enkrat zelenica Kufra

Oddaljena je tisoč km od nabrežja severne Afrike

Odkar je angleška vojska zasedla Cirenaiko, sta od zaledja odrezani tudi dve važni oazi sredi puščavskega ozemlja: zelenici Džarabub in Kufra. Francoska svobodna vojska generala de Gaullea je podvzela na jugu suneke proti Kufri, vendar brez vidnega uspeha. Italijani so jo potisnili nazaj. Zdaj se je suneke ponovil in po vseh italijanskega generalnega štaba je bil zopet odbit.

Zelenica Kufra leži nad tisoč kilometrov oddaljena od nabrežja na severu Afrike. Obsega prav za prav skupno oazo, ki se zdijo popotniku, kadar dospo do njih, kakor utvara, fata morgana. V Kufro je mogoče dospeti samo na hrbtni kamele. Po mučnem potovanju pa je človek kakor na-

grajen za vse, kar je pretrpel na svoji poti. V Kufri najde senčne palmove gaje, vitke minarete mošej in prijazne strehe nasebinskih hiš. Vrtni okrog palmovih zavez so prikupni in rodovitni. Obdelujejo pa jih ne Beduini, ki zaničujejo kmečko delo, marveč črni sužnji, ki jih dobivajo v ta namen iz sosednjega Sudana.

Okrog Kufre živi pleme fanatičnih Senuzijcev s katerimi je imel maršal Graziani dovoli opravka, preden jih je ukrotil. Oaza leži v kotu med francosko Čadsko kolonijo in med angleškim Sudanom. Italija je tukaj zgradila posebno letališče, ki rabi kot vmesno pristajališče na poletih proti Adis Abebi.

Balzacov muzej v Parizu

Hiša s spominki na velikega romanopisca ostane ohranjena

Pariški listi poročajo o razširjenju ulice Raynourd, kjer leži muzej pisatelja Balzaca. Več starih poslopij v tej ulici je bilo v zadnjem času porušeni, toda hiša, v kateri je živel in delal stvaritelj »Človeške komedije«, je ostala nedotaknjena in bo ohranjena poznejšim rodovom.

V tej hiši je živel slavni francoski romanopisec pred sto leti, ko se je moral skrivati številnim upnikom. Upniki so ga neprestano nadlegovali. Eni so od njega zahtevali denar, drugi pa rokopise, kajti zastavljal jim je tudi romane, ki še niso bili napisani. Iščila tišina tega kraja je bilo pospeševala Balzacovo stvariteljsko delo.

Uspeh francoskega filma

Marcela Carnea »Križpotje« najboljši trak lanske produkcije

Organizacija kinematografskih kritikov v Havani, ki se sestane vsako leto enkrat z namenom, da oceni deset najboljših filmov prejšnjega leta v prestolnici Kube ter izbere najboljši trak, se je tudi letos setala in določila prvenstvo francoskemu filmu Marcela Carnea »Križpotje«. Ostalih devet filmov si sledi takole: »Konec dne od Juliana Duviviera, Francoza, »Cone With

the wild« od Viktorja Fleminga, ameriške produkcija, »Pinocchio« od Walta Disneya, umetnika Mickey miške. Na petem mestu je argentinski trak Justa Suarezja »Krvava svatba«, šesto, sedmo in osmo mesto so prisodili ameriškomu filmu, deveto in deseto mesto pa je zopet dobil francoski film in sicer Granovskega »Taras Bulba« ter Duviviera »La charette fantomes«.

Kaj bere japonska mladina

„Momotaro“ stara pravljica o dečku, ki se je rodil iz breskve in je premagal zle duhove

Japonsko naučno ministrstvo, ki skuša samo z vrsto publikacij vplivati na japonsko mladino, je preiskalo med 15.000 učenci in učenkami 30 osnovnih šol, kakšno štivo ima mladina najraje in kako sprejema publikacije ministrstva samega. Ta preiskava je pokazala, da japonska mladina svojega okusa ni spremenila. Med vsemi knjigami, ki jih bere najraje, je stara ljudska pravljica »Momotaro«, ki pripoveduje o dečku, ki se je rodil iz breskve in ki je s

pomočjo opice, psa in fazana premagal vrage na otoku demonov. Ta knjiga je dobila 15 odstotkov vseh glasov. Na drugem mestu je z 10 odstotki glasov druga ljudska pravljica »Kintaro«, ki pripoveduje isto tako o močnem dečku. Na tretjem mestu je nova knjiga »Nisizumi, stotnik odreda oklopnih voz«, na četrtem pa japonski prevod Ezopovih basen. Kakor je videti, daje japonska mladina v splošnem prednost bojevitim zgodbam.

Z ječo se hoče rešiti moč

Nenavadna bigamistka se sama ponuja policiji

Mlada žena, ki je navajala, da je iz New Yorka, se je oglasila na policiji v mestu Dunnu v Severni Karolini in je vprašala komisarja: »Kako imenujete človeka, ki se je dvakrat poročil, ne da bi se ločil?« »Bigamista ga imenujemo«, je odvrnil komisar malo začuden. »Potem sem jaz bigamistka in vas pozivam da me aretirate«, je dejala obiskovalka.

S temi besedami je izvelika dve poročni

listini, ju pomolila komisarju pod nos in velela: »Sita sem jo obeh in najbolje se ju pač rešim, če me pošljete v ječo.« Uradnik pa je bil drugega mnenja. Menil je, da mestu Dunnu ne more kar tako naprtili stroškov za vzdrževanje čudne bigamistke. Poslal jo je za sedaj domov. Najbrž bodo natlačeno pogledali, kako in kaj, potem bodo videli, ali ji lahko pomagajo, da ubeži svojima možema, čeprav v ječo...

Kralj Karol se bo nastanil v državi Čile

Buenos Aires, 26. marca. J. (Ass. Press.) Bivši rumunski kralj Karol, ki se začasno mudi v Lizboni, je zaprosil argentinsko vlado za dovoljenje, da bi smel na svojem potovanju v Čile pasirati argentinsko ozemlje. Svojo prošnjo je utemeljil s poganjilom, da je čilska vlada njemu in gospeju Lupeacu dovolila, da se smeta za trajno naseliti na ozemlju čilske republike.

Vlakna iz konopije

Budimpešta, 26. marca. AA. (MTL.) Po dolgih preizkusih se je madžarskim strokovnjakom posrečilo najti način za pridobivanje vlaken iz konopije in konopelne slame ter od odpadkov iz konopije. Ta vlakna, ki so jim iznajditelji dali naslov »Kotomine«, so pripravna za vsakovrstno uporabo v tekstilni industriji. V prvi vrsti jih bodo uporabili za odlične nadomestek za surovi bombaž. Po računih strokovnjakov bo lahko madžarska industrija za sedaj izdelala okrog 17.000 metrskih stotov teh vlaken.

Tolpe volkov v Španiji

Madrid, 25. marca. AA. (Stefani) Blizu Meride so se pojavile večje tolpe volkov, ki so napadali drobnico in živino.

Francoski emigranti v Ameriki

Nemški listi beležijo, da se udeležuje bivši francoski minister za letalstvo Pierre Cot kot predavatelj na univerzi Yale, kjer skuša opravičevati nedostato oborožitve Francije v izgubljeni vojni. Znanca Genevieve Tabouis, ki je dolgo strahila v francoskem radiu, govori zdaj poslušalcem v Ameriki, toda nima dosti poslušalcev, kajti ameriški tisk je iznajdljivejši v senzacionalnosti. Novinar de Kerillis izdaja v Montrealu majhen list. Edino pisatelj in letalec Saint Crupery skuša Američanom tolmačiti pravilnost politike maršala Petaina.

Najdražja angleška vojna

Dopisnik madžarskega dnevnika »ABC« poroča iz Londona, da je sedanja vojna najdražja, kar jih je vodila Anglija v svoji zgodovini. Lansko leto so znašali vojni stroški štiri milijarde funtov, za letošnje leto so predvideni izdatki v znesku štirih in pol milijard funtov.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

SPORT

Napredek sportnikov v JNAD Jugoslaviji

Na III. table-teniškem prvenstvu za prvenstvo ljubljanske univerze so osvojili prva mesta v vseh disciplinah, kjer so nastopili — Novi prvak je Tone Medved, član sportne sekcije JNAD Jugoslavije

V torek je priredil ASK III. table-teniški turnir za prvenstvo univerze, in sicer v te- lovalnici poljske gimnazije. Zanimanje za ta turnir je bilo med akademsko mladino precejšnje, saj se ga je udeležilo do- volj igralcev, lepih in napetih igram pa je prisostvovalo tudi precej gledalcev.

Za disciplino moštev se je prijavilo 7 moštev. ASK 4, JASO 1, sportna sekcija JNAD Jugoslavije 2. Glavna borba je po- tekala med obema prvima moštvoma Aska in JNAD Jugoslavije. Slednje se je v po- stavi Dervovšek—Medved—Djinovski po hudih borbah v Askom IV. 3:0, Askom II. 3:1 plasiralo v finale ter zmagalo nad Askom I. 3:0 (Medved—Krečič 2:1; Der- novšek—Strojnik A. 2:1; Dervovšek—Dji- novski—Krečič—Strojnik 2:1).

Za disciplino posameznice se je prijavilo okoli 20 tekmovalcev, med nji- mi nekoliko najboljših slov. igralcev. Po izredno napetih borbah so se plasirali med zadnje četvorico: Djinovski Vojo, Merala R. z zmago 2:1 nad Siagmettjem, Strojnik Aleš z zmago nad Dervovškom 2:0 in Med- ved z zmago nad Krečičem 2:0 in Lac- knerjem 2:0. Vstop v finale sta se pribo- rila Merala Rajko z zmago nad Djinov-

skim 2:0 in Medved z zmago nad Strojnik- om 2:0. Finalno igro pa je z veliko pre- močjo (21:12, 21:11) odločil v svojo korist Medved Tone, član sportne sekcije JNAD Jugoslavije ter si tako priboril prehodni pokal, ki ga je dosedaj hranil Lazar Mi- lan.

Za single dam se je prijavilo 6 tekmo- valk, nastopili pa sta samo dve. Zmagala je Biteznikova nad Berclerjevo z 2:0. Od- ločna Vesna Bačičeva in favoritka, drž. akademska prvakinja Tjaša Pustoslavsko- va, ki zaradi nerazumljivega postopanja vodstva nista nastopili, pa sta svoje znanje pokazali samo v mešanem dublu. Para Bačič—Dervovšek in Pustoslavšek—Dji- novski sta premočno premagala svoje na- sprotnike, ter se sestala v finalu. Zmagal je par Pustoslavšek—Djinovski po napeti borbi z 21:13, 21:23, 21:19. Igra je bila zelo lepa, posebno s strani obid partneric.

Moškega dubla zaradi pomanjkanja ča- sa niso odigrali. Ta turnir je pokazal vidno premoč in lep napredek sportne sekcije JNAD Jugoslavije v tej panogi. saj je osvojila prvo mesto v vseh disciplinah, kjer je nastopila. Organizacija turnirja je bila prav dobra.

Kako bodo igrali v drž. ligi?

Na dan seje vrhovne nogometne zveze v Beogradu smo objavili izvirno vest o raz- delitvi parov za tekmovanje v državnih li- ga. Razdelitev je bila dan pozneje na redni seji na željo nekaterih udeležencev nekoli- ko spremenjena. Večina kol je sicer ostala nespremenjena, vendar objavljamo zaradi preglednosti razpored tekmovalcev obem s termini še enkrat v celoti, ki je, kakor sledi:

6. aprila odnosno 15. junija: Jugoslavi- ja—BSK, IV. srbski klub—Concordia, Gradjanski—III. srbski klub, Hajduk—Ljubljana.

13. aprila odnosno 22. junija: BSK—III. srbski klub, IV. srbski klub—Jugoslavija, Ljubljana—Gradjanski, Concordia—Hajduk.

27. aprila odnosno 29. junija: Jugoslavi- ja—Gradjanski, Concordia—BSK, Hajduk—III. srbski klub, Ljubljana—IV. srbski klub.

11. maja odnosno 6. julija: BSK—IV. srbski klub, III. srbski klub—Jugoslavija, Gradjanski—Hajduk, Ljubljana—Concor- dia.

18. maja odnosno 13. julija: III.—IV. srbski klub, Jugoslavija—Hajduk, Concor- dia—Gradjanski, Ljubljana—BSK.

22. maja odnosno 20. junija: Hajduk—BSK, Concordia—III. srbski klub.

25. maja odnosno 27. julija: III. srbski klub—Ljubljana, Jugoslavija—Concordia, Hajduk—IV. srbski klub, Gradjanski—BSK in

29. maja odnosno 3. avgusta: IV. srbski klub—Gradjanski, Jugoslavija—Ljubljana.

V nekaj vrstah Na smučeh s Pece

Na praznik v sredo je bila ob ugodnih snežnih prilikah na Peci smučarska tekma za pokal SPD Mežica—Črna. Tekme se je udeležilo 20 tekmovalcev. Rezultati so bili naslednji:

Smuk: 1) Cop Franc (SPD Maribor) 2:14, 2) Repič Borut (SPD Maribor) 2:24, 3) Blanka Vili (Ptuj) 2:28, 4) Mlačnik Tone (SPD Mežica) 2:53, 5) De- tiček Albert (SPD Maribor) 2:54, 1/5. Slalom: 1) Cop Franc 1:14, 2) Keršbamer Ivan (SPD Mežica) 1:14, 3) Repič Borut 1:18, 4) Blanka Vili 1:19, 3/5.

Kombinacija: 1) Cop Franc 200 točk, Re- pič Borut 181, 3) Blanka Vili 178, 2) Keršbamer Ivan 163, 5) Mlačnik Tone 150,7.

To je ocena!

Sportne rubrike beogradskega lista so se zmerom polne raznih podrobnosti o nedelj- skih nogometnih tekmah z Madžari, med katerimi so tudi nekatere pomembne ugo- tovitve, ki so jih menda poročevalci name- noma šele zdaj spravili v javnost. Tako ugotavlja Bora Jovanović v »Politiki«, da naše državne reprezentance tako dolgo ne bodo sestavljene dobro, dokler bodo savez- ni kapetani iz Beograda in Zagreba obem tudi vodje nogometnih sekcij v po- sameznih klubih.

V mladinskem moštvu, o katerem prihaja zdaj polagoma na dan, da je edino od vseh treh enajstoric izpolnilo pričakovanja ali jih celo prekosilo, je dobil nazadnje svojo pravo in nadvse laskavo oceno — kolikor ni bil lepo pohvaljen že od našega dopisni- ka v poned. »Jutru« — edini Slovenec, ki je bil določen v to izbrano enajstoročico. Morda ni dobro, da se mlademu igralcu v razvojni dobi pripisuje toliko dobrega, to- da navsezadnje je moral mladi Smole od- igrati to težko tekmo na tujem terenu in pred razvajeno publiko, tako da je gotovo izreden primer, da so mu klub vsemu te- mu lahko napisali pravi slavo pesem. O njem piše namreč »Politika« med drugim:

»Eden od igralcev pa se je med tem izgubljal v senci ostalih. To je bilo desno krilo Smole. Njegova igra ni bila efektivna, morda zato, ker je šibak in se nerazvit. Toda on ima obenj nekaj, česar ni pokazal noben drug igralec med to mladino, nam- reč mojstrsko virtuoznost. Mali Smole ima izredno prefinjene poteze, skoraj neopaz- ljive, toda neobičajno lepe, ki so svojstvene samo izredno talentiranemu nogometašu. On že zdaj v mladosti kaže nagnjenje k tem izredno lepim potezom, ki jih vsak talent izvaja z lahkoto in brez vsakega truda, kakor umetnik, ki izvaja iz instrumen- ta najlepše glasove. Če ne bo uvenela pre- časno, nam bo ta nežna bilka nekoč morda krasila sopeke naših nogometnih zvezd.«

Haškovi table-teniški igralci, ki so, ka- kor smo zabeležili, med dnevi odpotovali na turnejo v Nemčijo so v nedeljo prvi nastopili v Monakovu. Dolinar in Hexner, ki sta tamkaj igrala še brez Marinka, ni- sta izgubila nobene igre in zaključila ta dvoboj s 5:0 v svojo korist.

Ponoven občni zbor SKZ

Občni zbor Slovenske košarske zveze bo v nedeljo dne 6. aprila ob 10. v Mari- boru v loviski sobi hotela »Orla«. Na dnevnem redu so poročila funkcionarjev, vo- litve novega odbora, predlogi in sklepi ter slučajnosti. Če občni zbor ob določenih uri ne bi sklepel, bo nov občni zbor eno uro pozneje ne glede na število navzočih.

Glasovalno pravico bodo imeli samo oni klubi, ki so zadostili določbam § 11 zveznih pravil.

SKZ nam je poslala obnem z gornjo objavo tudi službeni seznam košarskih prireditelj, ki so jih v teku leta 1940. iz- vedli posamezni klubi v območju ljubljans- ke in mariborske podzveze. Prireditve so bile po klubih in datumih:

V ljubljanski košarski pozvezi: DKSŠ Edinstvo, Ljubljana: 28. IV. in 22. IX., ZSK Hermes, Ljubljana: 5. V. - 7. VII. in 20. X., kol. klub Zarja, Jesenice: 30. VI., I. Gmk (kol. sek.) Kranj: 21. VII., kol. društvo Zarja, Zg. Kašelj: 28. VII. in kol. društvo Ljubljana, Ljubljana: 5. X. ter v Mariborski košarski podzvezi: SK Železničar, Maribor: 1. IX., SK Maraton, Maribor: 22. IX. in kol. klub Edelweiss, Maribor: 29. IX.

Razpis

medklubskega smuka SK Ilirije na terenih okrog Rožce

SK Ilirija (medek Hrušica) priredi v ne- deljo 30. t. m. medklubske smuk s startom ob 12. na Velikem Vrh nad sedlom Rožce in ciljem na Visokih nad Hrušico. Dolžina proge je 5 km, višina razlika okrog 800 m. Pravico tekmovalca imajo vsi verificirani in predverificirani tekmovalci sport- nih klubov, članov SZSZ. Tekmovalci tek- mujejo v dveh razredih in na lastno odgo- vornost. Za najboljši plasirano moštvo 5 tekmovalcev razpisuje SK Ilirija prehodni pokal, ki preide v trajno last onega kluba, ki zmaga na tej prireditvi trikrat za- poredoma ali v presledkih. Razglasitev re- zultatov bo ob 17. v gostilni Payer na Hrušici.

Prijave tekmovalcev z navedbo točnih podatkov (o letu rojstnih je poslati do 29. t. m. do 12. na naslov: Poljanar Cvetko, Hrušica nad Jesenicami št. 24. ali v ne- deljo pol ure pred startom sodniškemu zboru.

Konzorij uprave stadiona in igrišč ZSK Hermes. Redna seja konzorija po drevi ob 19.30 v sejni sobi na stadionu.

SK Jadran. Seja upravnega odbora po drevi ob 20. v gostilni pri Sokliču v Trnovem. Zaradi važnosti dnevnega reda je za vse gg. odbornike udeležba obvezna.

SK Slavia. Jutri ob 20. važen članski sestanek v klubski sobi — zaradi nedelj- skih tekem. Prijejo naj tudi vsi člani ta- ble-teniške sekcije. Klubov naslov je — Lj., Sv. Petra c. 74.

SK Vič. Važen sestanek jutri ob 20. pri Mescu na Viču. Novi člani zaželeni!

V gimnastičnem plavalnem tečaju, ki bo ob torkih od 1. aprila do srede maja, je še nekaj mest prostih. Prijavnina znaša Din 50. Prijave sprejema kurjač v zimskem ko- pališču.

Trboveljski planinci so zborovali

Planinska bratovščina v Trbovljah je imela nedavno svojo trinajsto letno skup- ščino. Vodil jo je načelnik g. Ante Beg, ki je v lepem nagovoru navduševal k obis- ku naših okoljskih višav. Počastil je spo- min umrlih članov ter poročal o delu osred- njeja društva.

O društvenem delu je poročal tajnik g. Gustav Kostanjek. Izredne prilike niso dopuščale izvedbe posebnih načrtov. V preteklem letu so delovali smuški, marka- cijski, foto in mladinski odsek ter gospo- darski odsek. Iz poročil načelnikov po- sameznih odsekov se vidi, da so vsi delovali po najboljših močeh. Zlasti je bil delaven smuški in mladinski odsek, ki sta izvedla celo vrsto zimskosportnih prireditev. Markacijsko delo je nekoliko zastalo, pa se bo letos podvojilo. Fotoodsek se je udeležil s skiptičnimi predavanji in sodelo- vanjem na razstavah ter misli prirediti te- čaj za fotomaterije. Blagajniško poročilo g. Šipa Gustava izkazuje zadovoljivo pre- moženjsko stanje. Gospodar Mrzliškega doma g. Šetine je isto tako ugotovil akti- vno bilanco. Mrzlica je imela lanske leto preko 2000 obiskovalcev in 417 prenočnin. Kum, ki je tudi prešel pod upravo trbo- veljskega SPD, izkazuje okrog 1500 pose- tnikov, večinoma iz zasavskih revirjev. Naš dolenjski Triglav bi moral čimprej dobiti svoj lastni planinski dom.

Pri nadomestnih volitvah so bili izvolje- ni v odbor kot podnačelnik g. Adolf Viz- jak, kot odbornik in načelnik markacijske-

ga odseka g. Leopold Majdič, kot novi go- spodar mrzliškega doma g. Ivan Berger ml. in namestnik g. Jože Plevčak. Za poverje- nika v Hrstniku pa so bili izbrani gg. Miro Kavšek in Adolf Novotny.

Bodoči program predvideva redne dru- števno delo. Za desetletnico doma na Mr- zlici se bo letos vršila skromna planinska proslava.

Iz življenja na deželi

ROG. SLATINA. Pred dnevi smo spre- mljali k večnemu počitku daleč na okoli poznano go. Elizabeto Dreflakovo. Kako je bila pokojnica priljubljena in spoštovana, je pokazal njen pogreb, ki se ga je udele- žilo ogromno število ljudi. Naj pokojnica v miru počiva.

SV. PETER POD SV. GORAMI. Sokol- sko društvo je tudi letos izdalo za pust tradicionalen pustni časopis »Šentpetrčan«. List je zbudil veliko zanimanje med doma- čini in rojaki ter znalci izven šent Petra. Ob tej priliki se društvena uprava najto- plejšje in bratsko zahvaljuje vsem onim ro- jakom in znancom, ki so list odkupili z večjimi denarnimi prispevki. Ostale rojake in znanke, ki so pa to spregledali, prosimo, da podpro naša stremjenja. Dela pri do- vršitvi Sokolskega doma lepo napredujejo in upamo, da bodo kmalu izvršena.

POLJČANE. Zaradi ukinitev enega od- delka na tukajšnji šoli je bila dodeljena v Loče učiteljica ga. Elizabeta Solarjeva. 16 let je delovala pri nas in se vsa posve- tila skrbi in vzgoji zaupane ji mladine. Prihujeno učiteljico ne bodo pogrešali samo otroci in starši, temveč tudi učitelj- stvo, ki mu je bila odlična tovarišica. Ra- zen v šoli se je gospa udeleževala tudi izven šole. Še danes so nam v spominu nje- ni nastopi na deskah čitalniškega in so- kolskega odra, kakor tudi nene skrbno pripravljene otroške igre, prizorišča in na- stopi ob raznih šolskih slavnostih in dru- gih prilikah. Ge. učiteljici želimo na no- vem mestu čim več zadovoljstva in uspe- hov. — Minule dni je praznovala sedem- desetletnico svojega uspeha polnega življe- nja splošno znana in priljubljena trgovka ga. Marija Šumerjeva. Ravno pred 50 leti je prišla iz Rogaske Slatine gospodinjiti k Jerneju. Življenje ji ni bilo z rožicami postlano, saj je dvakrat odzvela z ma- jhno deco, ki jo je pa lepo vzgojila in gmo- ton preskrbela. Živela je vedno le za svojo družino in za delo, nikoli pa ni imela pra- znih rok za slomake in za revne diake. Svoj življenjski jubilej je praznovala skromno in tiho v krogu svoje družnice, kakor je skromna tudi ona sama. Slav- ljenki izrekamo iskrene čestitke s toplo željo, da bi ji usoda naklonila še dolgo vr- sto let obilo zdravja in zadovoljstva!

Iz Ptuja

— Mestni preskrbovalni urad bo razde- ljeval nakaznice za kruh in moko za me- sec april po običajnem redu, in sicer: Dru- žinski poglavarji z začetno črko A do J v četrtek 27. t. m., od K do P v petek 28. t. m. in od R do Z v soboto 29. t. m. Oni, ki stanujejo na levem bregu Drave, dvig- nejo nakaznice pri uradu v prostorih Mest- nega poglavarstva, oni z desnega brega Drave v bivši občinski pisarni na Bregu, člani Nabavljalne zadruge drž. uslužben- cev pri svoji zadrugi. Obnovev tekmovalce se vrši s predložitvijo glav starih nakaz- nic. Uradne ure od 8. do 12. in od 14. do 17. Dne 29. t. m. se delijo nakaznice sa- mo dopolne. Kdor v določenem roku ne dvigne nakaznice, izgubi pravico do iste! — Davkoplačevalci na teritorijo mesta občine so vplačali za bednostni fond okroglo 80.000 din, dočim je občina dobi- la iz tega fonda vrnjeno le 5000 din, če- prav je v našem mestu zelo mnogo brez- poselnih. Zaradi tega je mestni svet skle- nil, da zaprosi banko upravo za dovolje- nje, da davščino za bednostni sklad pobi- ra občina, ki bo s tem denarjem podpirala domače brezposelne.

— Dober lov. V zadnjem času so bile zelo pogosto izvršene tatvine in vlnovi v mestu in v najbližji okolici. Polcija je bi- la budno na delu da te neznance polovi. Dosegla je uspeh. Ko je bilo vlnovljenje v skladišče trgovca Rosenfelda na Ljutomer- ski cesti in so mu odnesli za 1800 din vred- nosti v žitu in moki, so aretirali poznane- ga tatu Franca Jančiča in Elizabeto Her- cegovca, oba iz Ptuja, ki sta dejanje prizna- la. Blago sta iz skladišča odpeljala na sa- mokolnici v Ljudski vrt. Ker pa je bil to- vor pretežak sta 40 kg ječmeneve kaše vržla v ribnik, ostalo blago pa shranila v stanovanju, kjer ga je našla policija.

Iz Trčiča

— Velika tatvina v delavski usnjarski zadrugi Runo. V noči od poka na soboto so obiskali pivarno zadrugo Runo pokloni svedrovi. Navrtali so blaginjo v kateri je bil pripravljen denar za izločilo teden- skih mezd te odnesli okrog 30.000 din. Vsi znaki kažejo, da je bila na delu tatva izur- jeni vlomilcev mednarodnega kova.

— Ogrni. Na enem 25. t. m. ob 9. zvečer sta se nenadoma odprla gnila ro- g in sirena v zvoniku sv. Andreja ter ozvenela močnejše do je izbruhnil požar. Corela je šupa delavske usnjarske zadr- uge Runo, v kateri se nahajalo shrambo za sveže kože volno in smrekovo lubje. Vneli so se leseni tramovi in opaž K sreči so sosedje oreni kmalu zapazili. Trčički ga- silci so bili v najkrajšem času na mestu, trhiteli so tudi predprijatelji in bistrski ga- silci s svojimi močnimi bistrskimi in je bil požar pogasjen še predno je mogel zavzeti večji obseg škoda ni velika, zro- rolo je le nekaj tramov in lesenega opaža. Očividno je bil ogenj podtakljen od zločin- ske roke.

R A D I O

Četrtek, 27. marca
Ljubljana 7:15: Veseli zvoki. — 12: Instrumentalni solisti (plošče). — 12:30: Po- ročila, objave, napovedi. — 13:02: Salo- nski orkester (g. Petrič). — 14: Poročila. — 17:30: Pestri zvoki radijskega orkestra. — 18:40: Slovensčina za Slovence (g. R. Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19:25: Nacionalna ura: Beograd. — 19:40: Plošče. — 19:50: 10 minut zabave. — 20: Radijski orkester. — 21: Osterčeve sklad- be. — 22: Napovedi poročila.
Beograd 20: Humor. — 21:10: Narodna glasba. — 22:50: Plesna muzika. — Zagreb 20: Ruska glasba. — 20:30: Zvočna igra. — 21: Kompozicijska ura. — 21:30: Tam- buraški zbor. — Praga 20: Češka operna

glasba. — 21:30: Ples. — 22:30: Češka gla- sba. — Sofija 20:30: Instrumentalni in pev- ski koncert. — 22:05: Ples. — Berlin 19:15: Pester glasbeni spored. — 23:15: Nočna oddaja. — Rim 19:30: Koncertni večer. — 22:10: Lahka glasba.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Boljše brije in dalje traja ...

Alcose
533 BEST QUALITY
MADE OF FINEST SWEDISH STEEL
A C S
Zahtevajte povsod britvico
ALCOSO

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM
Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pri- stojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopisi in živitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—.

Kupim
VSKOVRSNO
ZLATO
SREBRO — PLATINO
BRILJANTE
SMARAGDE SAFIRJE RUBINE
SUSER IZO STARIKOV
NAKITE VSE vrSTNE
PO NAJVIŠJIM CENAM
STARA TRGABA
Jos. EBERLE
LJUBLJANA, TYRŠEVA 2
HOTEL SLOM
Službo dobi
Brivskega pomočnika
tako! sprejemam. Prodaj
ali oddam saxon v na-
jem. Naslov v vseh posl.
Jutra. 6704-1

20 dobrih zidarjev
za jesenske sprejeme —
tvrdja Štegr. 9.
Vrtača št. 9. 6801-1

Frizerko
samostojno, dobro moč.
sprejemam v stalno služ-
bo. Nastop 10. aprila.
Ivan Bizjak, frizer, Ma-
riborska cesta. Celje.
6729-1

Žagar
za vencijsko se sprej-
me tako! Arčan, Petrov-
ce pri Celju. 6728-1

Perfektna
hotelska kuharica
z znanjem nemščine
srednjih let, se sprejma
Ponudbe s sliko na Park
Hotel, Rab. 6727-1

Sposobna
natakarica
vešča serviranja, ki ob-
vlada nemščino, se spre-
jme tako! Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 6725-1

Samostojne
kuharice
deletna za vasa hišna de-
la, oboje službe v pose-
dovnici. Wolfova ul.
št. 10. 6722-1

Gospodična
18 let, službo za vasa hišna
posla, sprejme tako! Na-
slov: Gradom št. 4, Stijla
Trstnar. 6715-2

Minarski pomočnik
polten, trizen, nekadi-
lec zanesljiv pri delu.
Zelj premeniti službo.
Naslov v vseh posl. Ju-
tra. 6723-2

Trgovski učence
krepak, 14 let star, s pri-
mernim šolsko izobrazbo.
Se tako! sprejme tako! Na-
slov: Pisanje ponudbe
je poslati na ogl. oddel.
Jutra pod značko »Po-
sten učence«. 6898-44

Učence
ki se žele učiti sviranja
in petja, sprejme tako! Na-
slov: Pisanje ponudbe
je poslati na ogl. oddel.
Jutra pod »Dobra
znanja«. 6734-10

Auto, moto
Motorno kolo
do 200 cm. v najboljši-
šem stanju, sprejme tako!
Naslov: Pisanje na ogl.
odd. Jutra pod »Dobra
znanja«. 6734-10

STARO OLJE
ZOPET
NOVO!
s pomočjo
regeneratorja
sistema
Schlegela
»Tehnove«
Zagreb,
Gorjanska 6.
Pri nas že več kot 300 aparatov
v obratu!

MOSK
PRI
ŽIVČNI
SLABOSTI
poskusite
OKASA
tablete
Dobro spoznaš — do-
ber je v vseh vrstah
na letu poslušne Maribor.
Naslov: Pisanje na ogl.
odd. Jutra pod »Dobra
znanja«. 6734-10

Enosobno
stanovanje
v centru ali bližini is-
ta novoporočenca. Po-
nudeb po »Tako! sta-
zovanje«. na ogl. oddel.
Jutra. 6717-21a

Dopisi
Zakaj — zato
Ze komaj pričakujem
Tvoja pisma, prosim
piši. Vsak dan posvečam
tebi. Mislim na te, ko
si naju še čaka —
Srčne pozdravke samo
Tvoja Draga. 6721-24

Memo
dvignite pismo. 6731-24

Glasbila
Slagerji s sloven-
skimi besedili
Vpoštevajo splošno željo,
bomo odslej izdajali
skrbno izbrane najlepše
šlagerje s slovenskimi
besedili. Pravkar so iz-
šli: »Sem danes spet za-
ljubljen...« iz filma
»Opereta...« čar lujzeje
(Signora Illusione od H.
Fragna); »Rozamunda«,
česka fox-ploka; »Sici-
lijska ptičica« itd. Za-
odba muzikali. Akad.
Albini Strahov, Zagreb.
Beograd. 6716-26

Informacije
Najrazličnejše
naloge
izvajamo diskretno in
zanesljivo. Prekrbimo
razne naloge v tuji in
izozemstvu. Izvajamo
vse pisarniške posle. Za-
htevate informacije. Za
pismen odgovor priloži-
te din 10 v zameno.
»Servis biro«, Ljublja-
na, Sv. Petra c. 27, I.
telefon 21-09. 6735-31

Oblačila
Črn ženski plašč
naprodaj. Naslov v vseh
posl. Jutra. 6736-13

Stroji
Lokomobila
fabrikat Wolf. Magde-
burg, jakost 42 KS, raz-
jena, dobro ohranjena,
brez armature, ugodno
naprodaj. Vprašati pod
»1438« na Propagando,
Beograd, post. prej. 459.
6703-29

Električni motor
5,5 kw, 220 Voltov kupim
takoj. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Brezhi-
ben«. 6733-29

Sobo odda
Oddam
boljšemu upokojenemu
gospodu krasno opre-
mljeno solitno sobo me-
stu na Dolu, okoli 10
min. razdalje, te-
koča topla in mirna
voda, parna kurljava. Cena
z zajtrkom in postre-
žbo din 400 mesečno.
Ponudbe pod »Mir 11188«
na ogl. odd. Jutra. 6841-23

Premljeno sobo
s souporabo kopalnice in
fino hrano oddam ovr-
ma osebama v centru
mesta. Naslov v vseh
posl. Jutra. 6710-23

Dva sestanovca
ali sestanovca! sprej-
mem. Sv. Petra nasip 41
pril. 6719-23

Separirano sobo
s popono okrobno, naj-
raje pri starejši dami
steno v kopalnici. Pro-
dam še po starih cenah.
ki so veljale pred pov-
ljanjem R. M. Interes-<